

Z Á V E R Ě Č N É S T A N O V I S K O

(Číslo: 2609/2015- 3.4/ml)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

2. Identifikačné číslo

35 35 829 141

3. Sídlo

Mlynské nivy 59/a, 824 84 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Vedenie 2x400 kV Rimavská Sobota – št. hranica SR / MR

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba vedenia ZVN 2x400 kV medzi elektrickou stanicou Rimavská Sobota a štátnou hranicou SR s Maďarskom (v k.ú. Abovce), v dĺžke 27 km, ku ktorému sa z maďarskej strany privedie obdobné vedenie ZVN z maďarskej elektrickej stanice Sajóivánka. Funkčne tak vznikne nové 400 kV prepojenie medzi elektrickými stanicami Sajóivánka a Rimavská Sobota.

3. Užívateľ

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (ďalej ako „SEPS Bratislava“).

4. Umiestnenie

Miestom realizácie navrhovanej činnosti je línia existujúceho koridoru vedenia 1x400 kV V427 Rimavská Sobota - Moldava, ktorá prechádza v generálnom smere západ - východ postupne katastrálnymi územiami Rimavská Sobota, Rimavské Janovce, Belín, Sútor, Radnovce, Vieska nad Blhom, Barca v dĺžke cca 17 km (úsek A), na ktorú nadväzuje úsek samostatnej línie navrhovaného vedenia juhovýchodného smeru (úsek B), ktorá prechádza v generálnom smere severozápad - juhovýchod postupne katastrálnymi územiami Barca, Rumince, Chanava, Riečka, Kráľ, Abovce, v dĺžke cca 10 km.

Miesto realizácie je možné rozdeliť na 2 úseky – A a B.

Úsek A: ES Rimavská Sobota - Barca (v súbahu s existujúcim vedením V427)

V celom úseku je línia navrhovaného 2x400 kV vedenia trasovaná súbážne s líniou existujúceho 400 kV vedenia V427 (Rimavská Sobota - Moldava) tak, že sú od seba osovo vzdialené ± 40 m, pričom navrhované 2x400 kV vedenie je to južnejšie.

Trasa vedenia začína od areálu elektrickej stanice Rimavská Sobota, lokalizovanej na juhovýchodnom okraji mesta, v blízkosti železničnej trate č.163 a štátnej cesty II/531 a vedie spočiatku južným smerom v rovinnatom priestore nivy Rimavy. Zo západu obchádza poľnohospodársky areál Šamarianka, kde po zalomení trasy na juhovýchod križuje tok Močiar - ľavostranný prítok Rimavy. Ďalej v juhovýchodnom smere stúpa do pahorkatinovej poľnohospodárskej krajiny, kde po ornej pôde a pasienkoch striedavo stúpa a klesá a postupne v k.ú. Rimavské Janovce križuje Belínsky potok a jeho ľavostranné prítoky, v k.ú. Belín zo severu obchádza objekty v časti Salaš nad obcou a nakoniec v k.ú. Sútor križuje Ťahanský potok a cestu III/5311. Tu, južne od kóty 242,7 m.n.m. v lokalite Veľké pole trasa mení smer na východný až severovýchodný a vedie v počiatku v priestore medzi lesnými celkami Veľké pole a Gerňov - Tulčov. Pokračuje v klesaní po voľnej pahorkatinovej poľnohospodárskej krajine, kde niekoľkokrát križuje Radnovský potok a jeho prítoky a následne vstupuje do rovinatej nivy Blhu. V priestore medzi zastavanými územiami obcí Radnovce a Vieska nad Blhom križuje cestu III/57132 a následne aj samotný Blh v mieste jeho sútoku s Radnovským potokom. Po prekľutí toku trasa opäť vstupuje do pahorkatinového reliéfu a následne prechádza po južnom okraji jediného lesného celku v trase - v lokalite Ivanická samota v k.ú. Barca. Trasa navrhovaného vedenia stále v nezmenenom smere križuje ešte potok Teška, za ktorým sa nad bývalou samotou Borica nachádza lomový bod existujúceho vedenia V427. Tu sa končí spoločná trasa navrhovaného 2x400 kV vedenia v súbahu s existujúcim 400 kV vedením V427.

Úsek B: Barca - št. hranica (k.ú. Abovce)

Od samoty Borica pokračuje trasa navrhovaného 2x400 kV vedenia stále v nezmenenom východnom až severovýchodnom smere, ale už ako samostatný úsek vedenia, keďže existujúce 400 kV vedenie V427 sa odklonilo viac severovýchodným smerom. Po cca 1,5 km, južne od kóty 270 m.n.m. už v k.ú. Rumince mení trasa smer na juhovýchod, križuje potok Lúčka a vedie v pahorkatine v klesaní pomedzi plochy nelesnej drevinnej vegetácie. Na okraji pahorkatiny križuje cestu III/57139, vstupuje do rovinnatého územia nivy Slanej, kde zo severu obchádza zastavané územie obce Chanava. V lokalite Veľká hať v blízkosti pravého brehu Slanej, južne od pravostranného mŕtveho ramena rieky trasa mení smer na severovýchodný a kolmo križuje tok Slanej a následne aj cestu I/67 a železničnú trať č.160. Zakrátko, severne od areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva v k.ú. obce Riečka poslednýkrát mení smer na juhovýchod a smeruje cez veľkoblokovú ornú pôdu postupne v k.ú. Riečka, k.ú. Kráľ, kde križuje Neporadzský potok a nakoniec v k.ú. Abovce priamo k slovensko - maďarskej štátnej hranici, ktorú dosahuje v lokalite v blízkosti kóty 201,7 m n.m. (hraničná kóta X16).

Kategorizácia navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov

Činnosť „Vedenie 2x400kV Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR“ je podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon“), prílohy č. 8 zaradená do kapitoly č. 2 Energetický priemysel, pod bodom č. 15 „Nadzemné a podzemné prenosové vedenia elektrickej energie“, v časti A „220 kV a viac s dĺžkou od 15 km“ – povinné hodnotenie. Príslušným orgánom je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej ako „MŽP SR“).

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky

Začiatok výstavby	-	február 2018
Ukončenie výstavby	-	november 2018
Začiatok prevádzky	-	december 2018

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Predmetom navrhovanej činnosti je výstavba nadzemného 2x400 kV vedenia medzi elektrickou stanicou Rimavská Sobota a štátnou hranicou SR s Maďarskom (v k.ú. Abovce), s následným napojením na obdobné vedenie postavené maďarskou stranou so zaústením do maďarskej elektrickej stanice Sajóivánka.

Nové 2x400 kV vedenie bude na slovenskej strane zaústené do príslušných polí elektrickej stanice Rimavská Sobota tak, aby bolo zaústenie orientované medzi existujúcimi zaústenými 400 kV vedeniami V426 Levice - Rimavská Sobota a V427 Rimavská Sobota - Moldava, čo si vyžiada úpravu zaústenia V427 v rámci priestoru pred elektrickou stanicou. Koncovým bodom navrhovaného 2x400 kV vedenia bude v rámci SR hraničný bod na št. hranici SR/MR v k.ú. Abovce. Sem sa z maďarskej strany privedie 2x400 kV vedenie zaústené v elektrickej stanici Sajóivánka a obe vedenia sa prepoja.

Predpokladá sa, že z maďarskej strany bude na novom vedení natiahnutý dočasne iba jeden poťah (1x400 kV). Z tohto dôvodu sa oba natiahnuté poťahy (systémy) na slovenskej časti vedenia vzájomne prepoja, a to na zaúst'ovacom stožiarí pred ES Rimavská Sobota a tiež na hraničnom stožiarí. Funkčne takto vznikne zatiaľ jeden 400 kV systém prepájajúci SR a MR prostredníctvom elektrických staníc Rimavská Sobota a Sajóivánka, s perspektívou zdvojenia v závislosti od technických možností na maďarskej strane.

Trasovanie nového vedenia je navrhované **v jednom variante** (rozdelenom na úseky A a B), ktorého priemet v území je podrobnejšie opísaný pri umiestnení činnosti.

Nové 2x400 kV vedenie Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR (k.ú. Abovce) o celkovej dĺžke cca 27 km bude vybudované na oceľových priehradových pozinkovaných stožiaroch, predbežne v konfigurácii DONAU (alternatívne SÚDOK), s izolátorovými závesmi vyhovujúcimi skúškam na el. pevnosť, rádiové rušenie a mechanické parametre podľa platných noriem. Použité budú izolátorové závesy, ktorých povrchová dráha v zmysle STN 330405 bude vyhovovať príslušnému stupňu znečistenia ovzdušia.

Predpokladané vyloženie konzol/vodičov bude cca 14 m (u stožiarov SÚDOK 9,5 m) na obidve strany od osi stožiara. Nové dvojité vedenie bude vyzbrojené dvomi trojzväzkami fázových vodičov s uvažovaným prúdovým zaťažením minimálne 2000 A, napríklad typ 2x3x3x AlFe 445/74 mm². Na vedení bude použité jedno kombinované zemné lano s 24 alebo 36 optickými vláknami.

Technické vyhotovenie vedenia musí zodpovedať platným normám a požiadavkám prevádzky vedení. Požaduje sa úroveň spoľahlivosti 1 v zmysle STN EN 50341-1 a projektovaná životnosť nosnej konštrukcie (základy, stožiare) 50 rokov, avšak na základe prevádzkových skúseností sa uvažuje so životnosťou nosnej konštrukcie cca 80 rokov. Je požadované, aby nosná oceľová konštrukcia, základy a uzemnenia boli projektované na celú projektovanú životnosť vedenia tak, aby nebola potrebná ich obnova alebo zásadná rekonštrukcia počas celej životnosti vedenia. Taktiež je požadované, aby projektovaná životnosť lán, izolátorov a armatúr bola 40 rokov, to znamená, ich obnova bude vykonaná spolu naraz 1x za predpokladanú životnosť vedenia ako celku. Hrúbka pozinkovanej vrstvy sa vyžaduje 80 µm.

Základné údaje o stavbe

Technické údaje:

menovité napätie: 400 kV

fázové napätie: 230,9 kV

maximálne prevádzkové napätie: 420 kV

frekvencia (kmitočet): 50 Hz

napäťová sústava: ZVN, trojfázová, striedavá, rozvodná sústava TT

prúdová sústava: trojfázová

počet systémov: 2 (dočasne vzájomne prepojené)

priemerná vzdialenosť medzi jednotlivými stožiarmi: 250 - 350 m

konfigurácia a výška stožiarov: typ 2x400 kV DONAU (základná výška 40 m), alt. 2x400 kV SÚDOK (základná výška 48 m)

Hlavné stavebné prvky

stožiare:	S konfiguráciou DONAU (alt. SÚDOK) pre 2x400 kV vedenie, priehradovej konštrukcie, skrutkované, pozinkované Vzdialenosť stožiarov bude závislá od konfigurácie terénu a potreby križovania rôznych objektov, predpokladané vzdialenosti sú 250 až 350 m.
fázové vodiče:	2 x 3 x trojvázok lana AlFe 455/74 v celej dĺžke trasy
zemniace laná:	jedno kombinované zemniace lano s 24, príp. 36 optickými vláknami
izolátory:	porcelánové typu 3xLG75/24sv so spojením vidlica - oko (typ bude spresnený po stanovení stupňa oblasti znečistenia)
uzemnenie:	zhotovené zemniče z pozinkovaného pásika Fe 30 x 4 mm
závesy:	trojité kotevné
zviditeľňovače:	Budú slúžiť na minimalizáciu kolízií vedenia s preletujúcimi vtákmi. Riešenie umiestnenia a typ zviditeľňovačov budú aktuálne až pri rozpracovaní projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie. <i>Pozn.: V súčasnosti sa používajú plastovohliníkové gule priemeru 600 mm červenobielej farby, príp. tzv. trepotavé zviditeľňovače.</i>
umelé hniezda:	Namontované na vybraných stožiaroch ako náhradné hniezdne stanovišťa vybraných druhov predovšetkým dravcov. Umiestnenia a typ umelých hniezd budú aktuálne až pri rozpracovaní projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie. <i>Pozn.: V súčasnosti sa používajú hliníkové hniezdne búdky a hliníkové hniezdne podložky.</i>
základy:	betónové, stienkové alebo pätkové, príp. monolitické, hĺbka založenia 2-3 m, záber pôdy od 7 x 7 m ² po 14 x 14 m ²
stavebný dvor:	Výstavba nevyžaduje permanentné fungovanie stálych stavebných dvorov. Pri výstavbe budú využité existujúce areály (napr. PD, iné oplotené areály a predovšetkým areál ES Rimavská Sobota), v ktorých sa bude koncentrovať materiál a mechanizmy a odkiaľ sa bude v denných turnusoch vyrážať k jednotlivým stožiarovým miestam. Lokalizácia týchto areálov bude spresnená v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Situovanie trasy nového 2x400 kV vedenia a základné parametre:

Celkový počet stožiarov: ± 78

Z toho: v koridore vedľa 400 kV vedenia V427: 50
v novom koridore: 28

Z toho: výstužných stožiarov (V + RV): 14
nosných stožiarov (N): 64

Počet lomových bodov (stožiare RV): 7

Ochranné pásmo

Ochranné pásmo (OP) elektrického vedenia je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku. Je určené zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov, podľa ktorého je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča.

Pre 400 kV vedenie vychádza podľa zákona šírka OP z hodnoty 25 m, ktorá predstavuje vzdialenosť okraja OP od krajného vodiča na jednej strane vedenia. Navrhované vedenie 2x400 kV so stožiarmi typu DONAU, ktoré majú vyloženie krajných konzol (vodičov) 14 m, bude mať ochranné pásmo šírku $25 + 14 + 14 + 25 = 78$ m. V prípade použitia 2x400 kV stožiarov typu SÚDOK, ktoré majú vyloženie krajných konzol (vodičov) 9,5 m bude mať ochranné pásmo šírku $25 + 9,5 + 9,5 + 25 = 69$ m.

Trasu nového vedenia 2x400 kV v úseku ES Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR možno z hľadiska parametrov ochranného pásma rozdeliť na dva úseky s odlišným nárokom na nový rozsah ochranného pásma:

Úsek A:

- 1) Pri trasovaní nového vedenia 2x400 kV v súbehu s existujúcim 1x400 kV vedením V427 (v celkovej dĺžke 16,7 km) pri použití stožiarov typu DONAU bude osová vzdialenosť oboch vedení ± 40 m a šírka súčasného OP existujúceho vedenia sa zväčší o 45 m (z jednej strany).
- 2) Pri trasovaní nového vedenia 2x400 kV v súbehu s existujúcim 1x400 kV vedením V427 (v celkovej dĺžke 16,7 km) pri použití stožiarov typu SÚDOK bude osová vzdialenosť oboch vedení ± 35 m a šírka súčasného OP existujúceho vedenia sa zväčší o 35 m (z jednej strany).

Úsek B:

- 3) Pri trasovaní nového vedenia 2x400 kV v novej línii v celkovej dĺžke 10,3 km vznikne pri použití stožiarov DONAU nové ochranné pásmo o šírke 78 m,
- 4) Pri trasovaní nového vedenia 2x400 kV v novej línii v celkovej dĺžke 10,3 km vznikne pri použití stožiarov SÚDOK nové ochranné pásmo o šírke 69 m.

Postup výstavby

Stožiare nového vedenia 2x400 kV budú montované štokovaním na vopred zabetónované základové diely stožiarov v základových jamách. Vodiče a zemniace laná budú rozvíňované a regulované pomocou navijakov, kladiek a brzd.

Celková doba realizácie stavebných prác sa predpokladá na 1 rok (október 2017 - október 2018).

Charakter stavebných prác

Stavebné práce budú uskutočňované v koridore navrhovaného vedenia. Prístup stavebných mechanizmov do koridoru bude realizovaný cez vytipované prístupové

komunikácie, ktoré budú predstavovať súčasné existujúce miestne komunikácie, poľné a lesné cesty.

Keďže nové vedenie 2x400 kV je trasované v súbehu s inými vedeniami (predovšetkým 400 kV vedenie V427), jeho výstavba - montáž stožiarov a lán bude prebiehať za prevádzky týchto vedení. Relatívne najväčšie nebezpečenstvo bude existovať pri rozvíňovaní vodičov a ich regulovaní, ale aj pri odvesovaní vodičov z kladiek a ich montáži do izolátorových reťazcov. Z uvedeného vyplývajú nasledovné podmienky pre postup prác:

- pri rozvíňovaní lán musia byť zemniace zariadenia na navijáku aj na brzde
- na každom stožiarovi musí byť vodič uzemnený na konštrukciu stožiara pomocou protibežných kladiek s uzemňovacím zariadením
- pri presvorkovávaní kladka - nosná svorka musí byť vodič uzemnený
- pri montáži na kotevných stožiaroch a montáži preponiek musí byť pracovisko uzemnené
- pracovníci musia byť oboznámení s možnosťou vzniku nebezpečných indukovaných napätí
- v projektovej dokumentácii musí byť predpísaný postup ťahania jednotlivých vodičov a zemniacich lán a uvedené požiadavky na dodávateľa z hľadiska bezpečnosti práce.

Požiadavky na vypínanie vedení

V úsekoch križovania navrhovaného 2x400 kV vedenia s inými vedeniami (najmä 22 kV a 110 kV vedenia) ako aj v súvislosti s preúšťovacími prácami pred TR Rimavská Sobota vzniknú nároky na krátkodobé vypnutie týchto vedení, v rozsahu niekoľko dní.

Výrub

Práce na výstavbe nového vedenia vyžadujú výrub vzrastlých drevín situovaných na lesnej pôde a poľnohospodárskej pôde v priestore ochranného pásma navrhovaného vedenia.

Skutočná realizácia kvantity výrubov bude závislá od výšky lán nového vedenia nad terénom, terénnych podmienok pri rozvíňovaní lán ako aj požiadaviek dotknutých orgánov, na základe ktorých môže byť eliminovaná alebo minimalizovaná.

Prevádzka nového vedenia vyžaduje údržbu ochranného pásma, čo predstavuje pravidelný výrub vzrastlých drevín v OP podľa požiadaviek zákona č.251/2012 (energetický zákon) a STN EN 50 341 - 1.

Riešenie navrhovaného vedenia z hľadiska civilnej a požiarnej ochrany

Slovenská elektrizačná prenosová sústava a.s. Bratislava, má uzatvorené rámcové zmluvy s dodávateľmi, v ktorých sú dodávatelia zmluvne zaviazaní vykonať opravu havarovaných vedení v najkratšom možnom čase. V prípade havárie bude vedenie vypnuté najneskôr v čase začiatku záložných ochrán t.j. do 0,6 sekundy.

Z hľadiska požiarnej ochrany nie sú zvláštne protipožiarne opatrenia navrhované, pretože na vedenie sa nevzťahuje STN 73 0802 o požiarnej bezpečnosti stavebných objektov.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Správu o hodnotení spracovala fy RNDr. Martin Mocik - PEDOHYG Batizovce, v júni 2015 podľa prílohy č. 11 zákona (v auguste 2015 bolo spracované zhrnutie správy o hodnotení aj v maďarčine - Nem technikai szintű összefoglaló) a podmienok stanovených v rozsahu hodnotenia.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovateľ SEPS, a.s., Bratislava po vypracovaní správy o hodnotení túto odovzdal príslušnému orgánu v písomnej forme a elektronickej verzii v júni 2015.

Príslušný orgán v rámci procesu posudzovania, po skontrolovaní náležitostí, rozoslal správu o hodnotení na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona (platného do 31.12.2014) príslušným orgánom štátnej správy a dotknutým obciam na zaujatie stanoviska dňa 07. 07. 2015.

Správa o hodnotení bola zároveň zverejnená na webovej stránke www.enviroportal.sk. Dotknuté obce zverejnili správu o hodnotení pre občanov spôsobom v mieste obvyklým.

Cezhraničné posudzovanie podľa Dohovoru ESPOO a Smernice 92/2011/ES

Už k zámeru bola spracovaná skrátená verzia v maďarčine Nem technikai összefoglaló. V rámci procesu posudzovania vplyvov presahujúcich štátne hranice na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 bola podľa § 44 maďarskej strane zaslaná Informácia o navrhovanej činnosti po doručení Zámeru. Informácia o navrhovanej činnosti obsahovala najmä základné údaje o navrhovanej činnosti vrátane dostupných údajov o predpokladanom vplyve na životné prostredie presahujúcim štátne hranice, informáciu o druhu povolenia navrhovanej činnosti, ktoré sa vyžaduje podľa osobitných predpisov a lehotu na doručenie odpovede dotknutej strany primeranú navrhovanej činnosti. Maďarská strana zaslala dňa 26.2.2015 Ministerstvu životného prostredia SR stanovisko, v ktorom uvádza svoje rozhodnutie na procese **sa nezúčastňovať** z dôvodu neočakávania významných transhraničných vplyvov. Z týchto dôvodov sa nimi ďalej nie je potrebné zaoberať.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

V rámci procesu posudzovania sa uskutočnili 1 spoločné verejné prerokovanie dňa 29.07.2015 v Rimavskej Sobote pre dotknuté obce Rimavská Sobota, Rimavské Janovce, Belín, Sútor, Radnovce, Vieska nad Blhom, Barca, Rumince, Chanava, Riečka, Kráľ, Abovce.

Verejné prerokovanie otvoril zástupca zhotoviteľa správy o hodnotení RNDr. Martin Mocik privítaním prítomných a navrhol program spoločného verejného prerokovania, s ktorým zúčastnení súhlasili. Zúčastnených upozornil na možnosť zhliadnutia mapovej dokumentácie a fotodokumentácie, ktorá bola na verejnom prerokovaní k dispozícii. Ďalej predstavil doterajší priebeh procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, navrhovanú činnosť vrátane jej trasovania, predpokladaných významných vplyvov a opatrení na ich zmiernenie. Na záver informoval o výsledku environmentálneho hodnotenia s tým, že pre navrhovanú činnosť sa odporúča jej realizácia v trasovaní podľa variantu 1.

V rámci diskusie sa starosta obce Radnovce Aladár Bari bližšie informoval o možnostiach úpravy trasovania nového 2x400 kV vedenia popri futbalovom ihrisku a zároveň sa zaujímal o režim dotknutých pozemkov v rámci prípravy a realizácie stavby. Tiež vyjadril obavy v súvislosti s využívaním obecných ciest pri výstavbe.

Reagoval RNDr. Mocik, ktorý odpovedal, že konflikt ochranného pásma nového vedenia s areálom ihriska a materskej škôlky je technologicky riešiteľný tak, aby nové ochranné pásmo nezasahovalo do uvedených areálov. Jednou z možností je napr. trasovanie nového vedenia v dotknutom úseku paralelne s existujúcim vedením 400 kV z opačnej strany. Definitívne riešenie bude predstavené v rámci projektovej prípravy stavby pre územné konanie. RNDr. Mocik ďalej zosumarioval finančné kompenzácie, ktoré budú použité v súvislosti s navrhovanou činnosťou, s dôrazom na tie, ktorých príjemcami budú vlastníci a užívatelia dotknutých pozemkov. Uviedol, že k zmene vlastníckych vzťahov k ochranným pásmom dotknutým pozemkom nedôjde. V LV dotknutých pozemkov bude zaznamenané vecné bremeno, čo bude základ pre jednorazové finančné odškodnenie vlastníkov. Odškodnení budú aj užívatelia dotknutých pozemkov a to v prípade výstavbou a prevádzkou

obmedzeného užívania pozemkov v ochrannom pásme. So všetkými vlastníkmi a užívateľmi bude v rámci povolenacieho procesu vedená riadna komunikácia. RNDr. Mocik ďalej objasnil, že čo sa týka využívania existujúcej cestnej siete pri výstavbe je zaužívané, že dodávateľ stavby musí po ukončení výstavby uviesť používané cesty do pôvodného stavu. Odporučil zaznamenať východiskový stav prístupových komunikácií pred výstavbou.

Starosta obce Radnovce Aladár Bari požiadal o vzájomnú súčinnosť a informovanosť pri príprave stavby v rámci územného konania. Reagoval Ing. Palkovič, ktorý prisľúbil spoluprácu pri hľadaní optimálneho trasovania vedenia.

Potom, čo neboli ďalšie otázky do diskusie, RNDr. Mocik poďakoval všetkým účastníkom za účasť a ubezpečil všetkých zúčastnených o informovanosti a spolupráci v ďalšom (povoľovacom) procese a verejné prerokovanie ukončil.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona boli do termínu spracovania posudku a návrhu záverečného stanoviska doručené na MŽP SR tieto písomné stanoviská (zoraďené chronologicky).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriediel, Limbová 2, 837 54 Bratislava (list č. Z32154-2015-IKŽ zo dňa 14.07.2015)

Oznamuje, že nie je dotknutým orgánom, nakoľko sa záujmové územie nachádza mimo kúpeľných území, území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov a mimo území klimatických podmienok, a preto stanovisko nemôže vydať.

Okresný úrad Rimavská Sobota, Pozemkový a lesný odbor, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OÚ-RS-PLO-2015/011859-002 (Ing. Očovayová) zo dňa 16.07.2015)

Nemá k realizácii predmetnej stavby námietky.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Sekcia železničnej dopravy a dráh, Odbor dráhový stavebný úrad, Nám. Slobody 6, P.O.Box 100, 810 05 Bratislava (list č. 19014/2015/C343-SŽDD/44049 zo dňa 20.07.2015)

Oznamuje, že nemá námietky k predloženej správe o hodnotení.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresný úrad Rimavská Sobota, odbor krízového riadenia, Nám. M. Tompu 2, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OU-RS-OKR-2015/003580-21 zo dňa 20.07.2015)

Z hľadiska krízového riadenia sa k správe o hodnotení nevyjadrujú.

Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi (list č. 313-1758/2015 zo dňa 20.07.2015)

K správe o hodnotení nemá pripomienky a námietky.

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici, Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica (list č. KRHZ-BB-OPP-988/2015 zo dňa 21.07.2015)

Nemá pripomienky.

Okresný úrad Rimavská Sobota, Pozemkový a lesný odbor, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OÚ-RS-PLO-2015/012077 (Ing. Antalová) zo dňa 21.07.2015)

Žiada, aby počas prevádzky elektrického vedenia bol použitý spôsob obmedzenia využívania lesných pozemkov a nie dočasný záber, pretože elektrické vedenie sa bude využívať viac ako 20 rokov.

Uvádza, že v poraste JPRL č. 789b0 dôjde v čase výstavby k ťažbe dreva, nakoľko v tomto roku už bude vo veku prvej prebierky.

Upozorňuje, že v správe o hodnotení nie sú dostatočne špecifikované potrebné výruby, čo je dôležité najmä v lokalite Ipeľník, kde ide o nový zásah do lesných pozemkov. V tejto lokalite je chybné identifikované JPRL a tým pádom aj chybné deklarovaný zásah do JPRL č. 112 a 113. Obdobne upresňuje, že zásah do JPRL 789B bude zachytené v severnej časti.

Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie regionálneho rozvoja, Nám. SNP 23, 974 01 Banská Bystrica (list č. 07322/2015/ODDR-2, 24236/2015 zo dňa 22.07.2015)

K správe o hodnotení nemá pripomienky, stavba je v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014.

Okresný úrad Rimavská Sobota, katastrálny úrad, Kraskova 2, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OÚ-RS-KO2/2015-100 zo dňa 23.07.2015)

Nemá pripomienky.

Okresný úrad Rimavská Sobota, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, P. Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OÚ-RS-OCDPK-2015/011814-002 zo dňa 28.07.2015)

S predloženou správou o hodnotení súhlasí.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28 B, 974 01 Banská Bystrica (list č. ŠOP SR / 3631 /2015 zo dňa 30.07.2015)

Z hľadiska záujmov ochrany prírody považujú stavbu za prijateľnú.

Odporúčajú doplniť opatrenia o „Sledovanie šírenia invázných druhov rastlín počas výstavby a po jej ukončení“ a doplniť návrh monitoringu o časový údaj o 3 roky po skončení výstavby.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava (list č. 6200/2015-2.1, 36583/2015 zo dňa 03.08.2015)

Z hľadiska záujmov ochrany prírody považujú stavbu za prijateľnú.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Trnavská cesta 52, P.O.Box 45, 826 45 Bratislava (list č. OHŽP – 6552/2015 zo dňa 03.08.2015)

So správou o hodnotení súhlasí.

V rámci povoľovacieho konania požadujú vypracovať odbornú štúdiu, ktorá vyhodnotí predpokladanú úroveň elektrických a magnetických polí vo vzťahu k dodržiavaniu hygienických limitov podľa vyhlášky MZ SR č. 534/2007 Z.z.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212 (list č. 2263/2015-4100-37379 zo dňa 04.08.2015)

Nemá pripomienky k správe o hodnotení.

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica (list č. KPUBB-2015/15157-3/52851/BRE zo dňa 04.08.2015)

Realizáciu stavby určuje za prípustnú.

Obec Barca, Barca 24, 982 51 Figa (list č. 293/2015 zo dňa 04.08.2015)

Súhlasí so zámerom stavby.

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., o.z. Banská Bystrica. Správa povodia Slanej, Cukrovarská 6, 979 80 Rimavská Sobota (list č. CS 131/2015, CZ 9046/2015-840254 zo dňa 06.08.2015)

Nemá výhrady k správe o hodnotení.

Okresný úrad Rimavská Sobota, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota (list č. OÚ-RS-OSZP-2015/011861 zo dňa 06.08.2015)

Nemá pripomienky ku správe o hodnotení za rešpektovania požiadavky ŠOP SR, S-CHKO Cerová vrchovina, ktorá žiada realizátora stavby o poskytnutie správy o výsledku prieskumu a výskumu sledovaných chránených taxónov živočíchov a rastlín a ďalších údajov o výskyte druhov, ktoré boli chytené, videné alebo iným spôsobom determinované v územnej pôsobnosti ŠOP SR, S CHKO Cerová vrchovina.

Obec Radnovce, Obecný úrad Radnovce, Radnovce 81, 980 42 Rimavská Seč (list zo dňa 06.08.2015)

Obec Radnovce dá súhlas so stavbou, iba vtedy ak investor zabezpečí výstavbu Materskej školy a Kultúrneho domu spolu s futbalovým ihriskom na inom mieste, nakoľko elektrické vedenie by zasahovalo do ich ochranného pásma.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, sekcia majetku a infraštruktúry, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava (list č. SEMaI-57-1115/2015 zo dňa 07.08.2015)

K preloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

Odborný posudok podľa § 36 zákona vypracovala doc. RNDr. Katarína Pavličková, CSc. zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 157/97-OPV.

Posudok obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti, vrátane návrhu záverečného stanoviska. Posudzovateľka vypracovala odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení vrátane príloh, doručených stanovísk k správe o hodnotení, rozsahu hodnotenia, zápisu zo spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti, ako aj na základe vlastných zistení.

Doc. K. Pavličková, CSc., skonštatovala, že správa o hodnotení zodpovedá po obsahovej a formálnej stránke požiadavkám špecifikovaným prílohou č. 11 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov, až na niektoré veľmi drobné nedostatky, na ktoré v posudku poukazuje. Pri porovnaní všeobecných a špecifických podmienok stanovených v návrhu Rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu a špecifických podmienok stanovených v Rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu, ktoré bolo doručené navrhovateľovi konštatuje, že všeobecné a špeciálne podmienky boli splnené. Celkovo konštatuje, že správa o hodnotení po formálnej a obsahovej stránke zodpovedá požiadavkám špecifikovaných prílohou č. 11 zákona a rozsahom hodnotenia. Správa o hodnotení je podľa nej spracovaná na veľmi dobrej úrovni poznania projektu a na vyváženej odbornej úrovni v analytických aj syntetických kapitolách. Ku správe o hodnotení má tieto drobné výhrady, ktoré neznižujú jej výpovednú hodnotu:

- v komplexnom posúdení vplyvov z hľadiska ich významnosti nie je dodržané delenie na vplyvy počas výstavby a prevádzky
- porovnanie variantov je robené v dvojstupňovej úrovni, ktorého potreba nie je dostatočne zdôvodnená a vyznieva účelovo

- niektoré časti správy o hodnotení sú spracované príliš podrobne v zmysle opakujúcich sa textov, čo sa najviac prejavilo pri vymenovávaní opatrení na zmiernenie, resp. elimináciu negatívnych vplyvov.

Záverom konštatovala, že navrhovaná činnosť je reálna a navrhuje ju odporučiť v predložennom riešení.

Odporúčania a závery z odborného posudku boli využité ako podklad pri spracovaní kapitoly VI. záverečného stanoviska.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI VRÁTANE ZDRAVIA

V posudzovanej dokumentácii sú uvedené predpokladané vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia (v kapitole C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia a odhad ich významnosti). Spracované sú požiadavky o vstupoch, údaje o výstupoch a posúdenie očakávaných vplyvov počas výstavby a prevádzky z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia. Uvádzanie vplyvov počas likvidácie by bolo kontraproduktívne.

Vplyvy navrhovanej činnosti sú hodnotené spoločne pre oba úseky - tzn. úsek A (spoločný koridor) a úsek B (samostatná línia). Osobitne sú uvádzané tie vplyvy, ktoré sú pre tieto úseky odlišné.

Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy na obyvateľstvo sa očakávajú prevažne vo fáze výstavby a budú to vplyvy vyplývajúce z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov po prístupových komunikáciách, vrátane prejazdov cez dotknuté obce. Obyvateľstvo tak bude dočasne a nepravidelne vystavené zvýšenému hluku, prašnosti a tiež produkcii dopravných emisií. V miestach, kde sa koridor navrhovaného vedenia približuje k dotknutým obciam, môže byť obyvateľstvo vystavené zvýšenému hluku a prašnosti priamo z priestoru ochranného pásma, kde sa budú stavebné aktivity uskutočňovať.

Samotnou výstavbou nového vedenia 2x400 kV budú ovplyvnení predovšetkým obyvatelia týchto dotknutých obcí:

- ktorých okraj zastavaného územia (intravilánu) sa nachádza v dotknutom území v priestore do 300 - 500 m od koridoru vedenia, z dotknutých obcí sú to: mesto Rimavská Sobota (úsek A), obec Belín - časť Salaš (úsek A), obec Radnovce (úsek A), obec Chanava (úsek B), obec Riečka (úsek B),
- ktorých okraj zastavaného územia (intravilánu) sa nachádza v dotknutom území v priestore do 1 km od koridoru vedenia a zároveň sú voči navrhovanej stavbe orientované v smere prevládajúcich prúdení vzduchu SZ - JV, z dotknutých obcí sú to: mesto Rimavská Sobota, obce Belín, Sútor, Radnovce, Vieska nad Blhom, Chanava, Riečka a Kráľ,
- u ktorých sa v súvislosti s výstavbou vedenia predpokladá intenzívnejšie využívanie miestnych komunikácií v zastavanom území, z dotknutých obcí sú to: Rimavská Sobota, Rimavské Janovce, Belín, Radnovce, Chanava, Riečka a Kráľ.

Osídlenie mimo centrálnych zastavaných území obcí v dotknutom území je minimálne – jedinou v súčasnosti osídlenou samotou v koridore vedenia je časť obce Belín - Salaš.

Realizácia navrhovanej činnosti bude mať pozitívny vplyv z hľadiska nezamestnanosti, pretože poskytne nové pracovné príležitosti pre niekoľko desiatok ľudí, a to najmä v robotníckych profesiách. Robotníci nájdu prácu v prípravných fázach, ako aj pri

pomocných terénnych, stavebných a montážnych prácach. Tento vplyv je hodnotený ako dočasný - krátkodobý, nakoľko bude pôsobiť iba počas niekoľkých mesiacov výstavby.

Pozitívnym vplyvom je tiež čiastočný ekonomický prínos pre obyvateľstvo dotknutých sídel, ktorý vyplynie z:

- finančnej kompenzácie za obmedzenie užívania pozemkov v ochrannom pásme a vznik vecného bremena pre vlastníkov priamo dotknutých pozemkov,
- finančných kompenzácií za dočasne využívané a stavbou znehodnotené plochy poľnohospodárskej a lesnej pôdy počas výstavby.

Pozitívnym vplyvom realizácie navrhovanej činnosti - výstavby nového vedenia 2x400 kV v úseku ES Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR je ďalšie posilnenie možnosti cezhraničnej distribúcie elektrickej energie s nepriamymi pozitívnymi rozvojovými a ekonomickými dôsledkami na celoštátnej úrovni.

Prevádzka vedenia môže spôsobiť bariérové efekty v štruktúre dotknutých sídel. Konkrétne môže obmedziť rozšírenie zastavaného územia obce Radnovce severným smerom, keďže línia navrhovaného vedenia vedie v relatívnej blízkosti (cca 100m) od zastavaného územia tejto obce, v kontakte s priestorom futbalového ihriska. Tento vplyv však už v území dlhodobo pôsobí, pretože v tomto koridore už vedie 1x400kV vedenie V427 R. Sobota – Moldava (od r.1972) a obec tak dlhodobo nemôže plánovať stavebný rozvoj týmto smerom.

Navrhovaná línia nového 2x400 kV vedenia nemá nárok na zastavané územie.

Počas výstavby sa v súvislosti so stavebnými prácami neočakávajú také vplyvy na obyvateľstvo, ktoré by ovplyvnili jeho zdravotný stav. Samotné stavebné práce sa budú odohrávať vo voľnej krajine mimo intravilánov sídel. Dotknuté obce budú dotknuté dopravou súvisiacou s výstavbou, ktorá bude produkovať zvýšený hluk, prašnosť a emisie, v prípade nepriaznivých veterných pomerov môže obyvateľstvo vnímať prašnosť zo samotných prác uskutočňovaných v ochrannom pásme. Tieto vplyvy budú dočasné a nepravidelné a spôsobia zníženie pohody a kvality života dotknutého obyvateľstva, bez ovplyvnenia zdravotného stavu.

V súvislosti s prevádzkou navrhovaného 2x400 kV vedenia, vzhľadom na jej charakter a najmä vzhľadom na umiestnenie línie vedenia mimo zastavaných a trvalo obývaných území sa neočakávajú dopady na zdravotný stav obyvateľstva.

Na ochranu zdravia pred nepriaznivými účinkami elektromagnetického poľa sa vzťahuje zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 18 určuje, že: „Zdroje elektromagnetického žiarenia pri navrhovaní a uskutočňovaní stavieb je potrebné zabezpečiť tak, aby nedošlo k prekročovaniu limitných hodnôt expozície obyvateľov.“ Dôležité sú aj ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 534/2007 Z.z. Požiadavky ustanovené v tejto vyhláške sa týkajú ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami expozície elektromagnetickému poľu na ľudský organizmus, ktoré sú spôsobené indukovanými elektrickými prúdmi, absorpciou energie a kontaktnými prúdmi.

Počas prevádzky vedenia 2x400 kV sa predpokladá vznik elektromagnetického žiarenia s frekvenciou 50 Hz, v rozsahu intenzity elektrického poľa priamo pod vedením do $E = 10 \text{ kV.m}^{-1}$ a intenzity magnetického poľa maximálne cca do $H = 10 \text{ A.m}^{-1}$. Podľa všeobecných poznatkov sú tieto odhadované hodnoty relatívne nízke, rapídne klesajú so vzdialenosťou od pozdĺžnej osi vedenia a mimo ochranného pásma sú zanedbateľné.

Pre navrhovanú činnosť - vedenie 2x400 kV Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR bude v rámci ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie (pre územné konanie) vyhotovená odborná štúdia, ktorá vyhodnotí predpokladanú úroveň elektrických a magnetických polí vo vzťahu k dodržiavaniu hygienických limitov daných platným vykonávacím právnym predpisom. Výsledky budú premietnuté vo forme ovplyvnenia projektovanej výstavby (napr.

ovplyvnenie výšky stožiarov pri tvorbe pozdĺžneho profilu vedenia) tak, aby prevádzka nového vedenia bola v súlade s hygienickými limitmi, s dôrazom na úseky vedenia, ktoré prechádzajú v blízkosti intravilánov dotknutých obcí, resp. miesta, kde sa v blízkosti ochranného pásma vedenia nachádzajú stavby s funkciou bývania.

Elektromagnetické žiarenie, ktoré bude prevádzka nového vedenia 2x400 kV produkovať, nebude mať vplyv na zdravotný stav obyvateľstva za predpokladu dodržiavania normy STN EN 50 341-1, ktorá zakazuje trvalú prítomnosť ľudí vo vnútri ochranného pásma vedenia.

Celkové hodnotenie:

Negatívne vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby sú málo významné, dočasné.

Pozitívne vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby sú málo významné, dočasné.

Negatívne vplyvy na obyvateľstvo počas prevádzky sú nevýznamné.

Pozitívne vplyvy na obyvateľstvo počas prevádzky sú málo významné.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na horninové prostredie sa viažu prevažne na etapu výstavby. Predstavujú riziko iniciovania erózných procesov v súvislosti s:

- zemnými prácami pri budovaní základov stožiarov,
- výrubmi lesných porastov a manipuláciou s drevom,
- výrubmi líniovej nelesnej vegetácie (brehové porasty, remízky, vetrolamy, sprievodná vegetácia poľných ciest a pod.),
- úpravami prístupových komunikácií,
- pohybom stavebných mechanizmov v ochrannom pásme

Pri hodnotení vplyvov stavby sa tieto prejavujú vo vzťahu k morfológii terénu v miestach budovania stožiarov, resp. prístupových ciest a vo vzťahu k územiám s výskytom geodynamických javov. Vplyv na stabilitu horninového prostredia sa prejaví hlavne v územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov, resp. v územiach, ktoré sú hodnotené ako náchylné k týmto javom za istých podmienok. V nestabilných a potenciálne nestabilných územiach môžu byť negatívne vplyvy, tj. aktivizácia a rozvoj zosuvov a erózie vyvolané stavebnými zásahmi. Z dôvodu predpokladu negatívnych vplyvov stavby v takýchto územiach je vhodné trasu posunúť mimo zosuvných území, resp. stožiare situovať do stabilných území.

Z charakteru činnosti súvisiacej s výstavbou elektrického vedenia a z charakteru geologickej stavby hodnoteného územia nevzniknú dopady, ktoré by závažným spôsobom ovplyvnili kvalitu a stav horninového prostredia. Vplyvy na horninové prostredie budú obmedzené len na miesta výstavby nových stožiarov a vybudovanie prístupových komunikácií k stožiarom. Tieto vplyvy sa viažu predovšetkým na etapu výstavby, prípadne krátky časový horizont po jej ukončení. Prevádzka elektrického vedenia nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie. K znečisteniu horninového prostredia by mohlo dôjsť pri úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov a dopravy. Takýto vplyv však predstavuje iba riziko.

Územia podmienene vhodne na výstavbu nového elektrického vedenia dominujú v celej navrhovanej trase vedenia a reprezentujú vyčlenený rajón B, v rámci ktorého sú rozlíšené podrajóny B1 a B2 (územia so zraniteľným podložím, resp. vysokou hladinou podzemnej vody), v menšom rozsahu tiež B3 (OP VZ) a B4 (ťažobné areály). Výstavba v takomto prostredí predstavuje potenciálne negatívny vplyv na horninové prostredie a geodynamické javy a vyžaduje si podrobné posúdenie základových a stabilitných pomerov.

Územia nevhodné (rajón C) pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia sú územia s výskytom zemín nevhodných pre zakladanie objektov. Ide o líniové zosuvy v pahorkatine, ktoré zasahujú aj do línie trasy navrhovaného 2x400 kV vedenia. Situovanie stožiarov v týchto nestabilných útvaroch nie je nutné - križované línie zosuvov sa dajú preklenúť stožiarovým rozpätím. V teoretickom prípade nutnosti osadenia stožiara v takýchto útvaroch je nutné vykonať pred výstavbou podrobný I-G prieskum s príslušnými opatreniami na zakladanie stožiara.

Vplyvy na horninové prostredie budú sústredené len do lokalít výstavby nových stožiarov (zemné práce súvisiace so zakladaním objektov, práce súvisiace s výstavbou dočasných prístupových komunikácií). Pri odstraňovaní vegetačného a pôdneho krytu je prevažná časť horninového prostredia hodnoteného územia situovaná v území so stredným ($5 - 17^\circ$) až miernym ($30 - 60^\circ$) sklonom, náchylná na vodnú eróziu.

Popísané vplyvy sa viažu na etapu výstavby, prípadne krátky časový horizont po jej ukončení. Prevádzka elektrického vedenia nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie.

V dotknutom území nie je predpoklad vplyvu výstavby a prevádzky 2x400 kV vedenia na nerastné suroviny v územiach ložísk nevyhradených nerastov a v určených prieskumných územiach.

Ložisko nevyhradeného nerastu Abovce – Pasienky je mimo trasy navrhovaného vedenia a to vzdialenosti 4 km od neho.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery počas výstavby sú nevýznamné, dočasné.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery počas prevádzky sa v zásade nepredpokladajú, môže dôjsť iba k lokálnemu ohrozeniu eróziou.

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Výstavba ani prevádzka nového vedenia 2x400 kV neovplyvní súčasné pomery dotknutého územia z hľadiska klimatických pomerov a hygieny ovzdušia.

Počas výstavby nového 2x400 kV vedenia sa očakávajú dočasné nepriaznivé vplyvy v dôsledku prejazdov mechanizmov a samotných prác na staveniskách vo forme:

- zvýšenia prašnosti a hlučnosti na prístupových cestách,
- zvýšeného podielu exhalátov z dopravy,
- zvýšenej prašnosti na staveniskách a v koridore výstavby počas stavebných prác, a to najmä v úsekoch na ornej pôde bez založených poľných kultúr.

Počas prevádzky vedenia môže dôjsť k produkcii odpadového tepla, a tým aj k ohrievaniu a vysušovaniu ovzdušia v jeho bezprostrednej blízkosti. Pri korónových výbojoch, ktoré sa vyskytujú na vedení vysokého napätia dochádza k elektrochemickým interakciám s molekulami vzduchu N_2 a O_2 , pričom možno očakávať mierne zvýšenie obsahu oxidov dusíka NO_x a prízemného ozónu O_3 . Rovnako môže dôjsť k interakciám so znečisťujúcimi látkami v ovzduší (imisie, výfukové plyny, atď.). Smerom k vedeniu vysokého napätia narastá gradient elektrostatického poľa a vzniká tak možnosť zvyšovania koncentrácie iónov, polarizovaných molekúl, aerosólov a prachových častíc bipolárneho charakteru. Na prachové častice môžu byť naviazané rozpadové produkty rádioaktívnych prvkov, čo môže spôsobiť aj zvýšenie ionizujúceho žiarenia pod vedením vysokého napätia. Uvedené vplyvy sú však

kvantitatívne zanedbateľné a nepredstavujú možný zdroj ohrozenia kvality ovzdušia alebo mikroklimatických pomerov.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu počas výstavby sú nevýznamné, dočasné.

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu počas prevádzky sú nevýznamné, trvalé.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Povrchové vody

Vplyvy na povrchové vody sa viažu iba na etapu výstavby s charakterom rizika. Predstavujú riziko znečistenia vodných tokov v súvislosti s:

- pohybom dopravných a stavebných mechanizmov po prístupových komunikáciách,
- dlhodobým výskytom stavebných mechanizmov na staveniskách.

Relatívne najväčšie riziko predstavuje únik ropných látok zo stavebných mechanizmov. Najcitlivejšími sú z tohto hľadiska priestory vodných tokov, ohrozované prácami v ich blízkosti, príp. priamymi prechodmi mechanizmov cez ne. Problémové môžu byť tiež obdobia zvýšených vodných stavov a intenzívnych zrážok.

Riziko kontaminácie povrchových vôd sa môže prejavovať stavebnou činnosťou v oblastiach vodohospodársky významných vodných tokov, ktoré navrhované vedenie križuje: Slaná (4-31-01-001), Belínsky potok (4-31-03-103), Blh (4-31-03-111) a Teška (4-31-03-139).

Špecifikom je pohyb stavebných mechanizmov, a to možné riziko kontaminácie v inundačnom priestore rieky Slaná. Vzhľadom k situovaniu stožiarov mimo inundačného medzihrádzového priestoru nebude nutný pohyb mechanizmov tomto priestore.

V záujmovom území sa pravdepodobne nachádzajú aj hydromelioračné zariadenia, ktorých umiestnenie je potrebné rešpektovať, resp. v prípade potreby technicky riešiť.

Prevádzka vedenia nebude mať žiadny vplyv na povrchové vody.

Podzemné vody

Vplyvy na podzemné vody sa takisto viažu iba na etapu výstavby a majú charakter rizika. Riziko pre podzemné vody a zdroje vody predstavujú možné úniky ropných látok zo stavebných mechanizmov, ale tiež zemné práce pri budovaní základov stožiarov v úsekoch so zvýšenou hladinou podzemných vôd. Miera rizika vyplýva tiež z priepustnosti zvodnených vrstiev a prítomnosti nepriepustnejších krycích vrstiev.

Najrizikovejšie lokality z hľadiska priestorového rozloženia vplyvov sú bezprostredné okolia vodárenských objektov nachádzajúcich sa v blízkosti koridoru navrhovaného vedenia. Najbližším vodárenským zdrojom a jeho OP je OP II. stupňa vodárenského zdroja vodárenského zdroja „studňa“ Chanava (v k.ú. Chanava, Rumince), vŕtaná studňa s výdatnosťou prameňa s maximom 10 l.s^{-1} , po úprave $0,1 \text{ l.s}^{-1}$ (pričom tento zdroj nevyhovuje vyhláške o požiadavkách na pitnú vodu).

Uvedený vodárenský zdroj sa nachádza v blízkosti koridoru navrhovaného vedenia (v trase úseku B).

Trasa 2x400 kV vedenia ani prístupové komunikácie do ochranných pásiem minerálnych a liečivých vôd nezasahujú.

Prevádzka vedenia nebude mať žiadny vplyv na podzemné vody.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu počas výstavby sú nevýznamné.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu počas prevádzky sa nepredpokladajú.

Vplyvy na pôdu

Vplyvy na pôdy sa viažu prevažne na etapu výstavby. Predstavujú hlavne riziko erózie a odnosu pôdy v súvislosti s:

- pohybom stavebných mechanizmov v koridore ochranného pásma, osobitne po ornej pôde,
- rozširovaním a úpravami existujúcich nespevnených komunikácií,
- výrubmi lesných porastov a manipuláciou s drevom,
- výrubmi nelesnej drevinej vegetácie.

Odnos pôdy sa očakáva najmä na miestach so strmými svahmi za spolupôsobenia vody, tzn. v dominantnej časti trasy vedenia prechádzajúcej strmšími svahmi pahorkatiny. Po odstránení vegetačného krytu bude značná časť pôd náchylná najmä na výmoľovú eróziu, ojedinele sa vplyvom nevhodných zásahov (napr. podrezanie svahov zemnými prácami) môžu vyvolať svahové pohyby - zosuvy lokálneho charakteru. Je tu nebezpečenstvo aj veternej erózie.

Pohybom stavebných mechanizmov sa predpokladá tiež mechanické poškodenie pôd - trvalé zhutnenie orničnej a podpovrchovej vrstvy v ochrannom pásme vedenia, a to najmä na poľnohospodárskej pôde tvorenej ornou pôdou.

Vplyvy na pôdy počas výstavby vedenia budú tiež predstavovať dočasné zábery pôd v priestore ochranného pásma nového vedenia, stavenísk a v líniiach prístupových ciest.

Prevádzka vedenia nebude mať žiadny vplyv na kvalitu pôdy. Pri iniciovaní erózie a odnose pôdy počas stavebných prác však môže byť v extrémnych prípadoch daný vplyv nevratný, resp. môže pretrvávať aj vo fáze prevádzky a trvať aj niekoľko rokov.

Vplyvy na pôdy počas prevádzky vedenia budú tiež predstavovať trvalé zábery pôd na plochách stožiarových miest v priestore ochranného pásma nového vedenia.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na pôdu počas výstavby sú málo významné, trvalé.

Vplyvy na pôdu počas prevádzky sú málo významné, trvalé.

Vplyvy na flóru, vegetáciu a biotopy

Vplyvy v období výstavby

Pri realizácii navrhovanej činnosti - výstavbe a prevádzke vedenia 2x400 kV v úseku ES Rimavská Sobota – št. hranica SR/MR predpokladáme nepriaznivé vplyvy na vegetáciu hlavne počas prípravných prác a v priebehu výstavby (výrubom, pohybom mechanizmov v OP vedenia a prístupových cestách, pri zemných prácach na pätkách stožiarov, osadzovaní stožiarov, pri ťahaní lán), ktoré sa budú prejavovať vznikom nasledovných konkrétnych skutočností:

- dôjde k trvalým zásahom do okrajovej časti lesného spoločenstva na lokalite Ipeľník, (na odlesnených plochách rozšíreného koridoru vedenia následne predpokladáme nástup agresívnejších druhov),
- dôjde k zásahom do nelesnej líniovej vegetácie brehových porastov, remízok, vetrolamov, krovín popri poľných cestách a pod. spojeným s likvidáciou úseku vegetácie,
- dôjde k narušeniu trávobylinných spoločenstiev,
- môže dôjsť k narušeniu, príp. degradácii líniových zamokrených lokalít v prípade pohybu mechanizmov cez ne,
- môže dôjsť k neúmyselnému zavlečeniu nepôvodných a invázných druhov do krajiny vyvolaným vstupom stavebných mechanizmov do súčasnej krajiny,
- zvýši sa synantropizácia a ruderalizácia, ktorá vyvolá šírenie burinných druhov,

- možným zarovnávaním terénnych depresí výkopovým materiálom môže dôjsť k následnému zníženiu biodiverzity územia,
- možné znečistenie vodných tokov únikom ropných látok zo stavebných mechanizmov spôsobí nepriamo aj degradáciu vodnej alebo pobrežnej vegetácie.

Výstavba navrhovaného vedenia 2x400 kV je v súvislosti s priamymi dopadmi na vegetáciu spojená hlavne s výrubom lesnej a nelesnej vegetácie.

Trasa nového vedenia prechádza aj cez lesné pozemky, konkrétne cez jeden lesný porast, a to v katastrálnom území obce Barca, v lokalite Ivanická samota. Dĺžka tohto lesného úseku je cca 320 m. Ide o lesný hospodársky celok spravovaný OZ Šafárikovo, JPRL 789b0, evidovaný ako holina, veková trieda 1-10 rokov, vek porastu 5 rokov, podľa kategórie lesa ide o les hospodársky, funkčný typ produkčný. V drevinovom zložení by mal prevládať dub cerový, agát, dub zimný a hrab.

Trasa navrhovaného vedenia v tomto úseku vedie v súbehu s existujúcim 1x400kV vedením - lesný priesek, ktorý tu už existuje oddeľuje južný okraj lesa. Rozšírením OP v súvislosti s výstavbou nového 2x400 kV o 45 m (pri použití stožiarov DONAU), resp. o 35 m (pri použití stožiarov SÚDOK) dôjde k záberu práve uvedeného oddeleného okraja lesa.

Vplyvy realizovaných výrubov budú trvalé. Výrubu v uvedenej lokalite v súvislosti s výstavbou ako aj pravidelnou údržbou vedenia, s maximálnym celkovým rozsahom výrubu na lesných pozemkoch 1,44 ha (pri použití stožiarov DONAU), a 1,12 ha (pri použití stožiarov SÚDOK), spôsobia trvalú likvidáciu časti hospodárskych lesov (prevažne dubov vo veku do 5 rokov) - teda priamu likvidáciu časti biotopov, úkrytov, hniezdísk, príp. aj samotnej málo mobilnej fauny.

Likvidovaná bude stromová etáž, v dôsledku manipulácie s drevnom hmotou a zabezpečením prístupu dôjde aj k likvidácii krovitej etáže a bylinného podrastu. Výrubom bude okraj lesného biotopu nahradený iným typom biotopu, ktorý bude v dôsledku uplatnenia sukcesných procesov a pravidelných zásahov z titulu údržby a prevádzky vedenia meniť svoj charakter na rúbanisko s prevahou bylín alebo s prevahou krovín, s predpokladom opätovného využitia ako hospodárskeho lesa.

Na ploche však nebude potrebné realizovať ťažbu dreva vo väčšom rozsahu, nakoľko je v súčasnosti porastená mladým porastom. Vzhľadom k uvedenému možno komplexný dopad na lesné biotopy považovať za potenciálne stredne závažný, s minimálnym dopadom na ekologicky významné typy lesných biotopov.

Spätná obnova lesných porastov a dlhodobá starostlivosť o nové ochranné pásmo vedení môže podporiť v prípade záujmu obhospodarovateľa skladbu drevín blízku prirodzeným ekosystémom, čo zlepší kvalitu a stabilitu porastov.

Línia navrhovaného 2x400 kV vedenia križuje mimo lesa aj líniové alebo maloplošné prvky vzrastlej vegetácie, ktorá je v prítomných typoch poľnohospodárskej krajiny viazaná na brehové porasty miestnych tokov, strže, erózne ryhy, pasienkové lesíky, remízky, vetrolamy a iné zarastené línie ohraničujúce jednotlivé poľnohospodárske plochy. Trasovaním nového 2x400 kV vedenia dôjde k výrubu aj týchto línii vegetácie, s rizikom narušenia súvislého bylinného vegetačného krytu spojeného aj s narušením pôdneho krytu.

Terénnym prieskumom realizovaným počas roku 2014 a 2015 boli v dotknutom území vedenia predbežne identifikované lokality vzrastlej vegetácie mimo lesných pozemkov, ktorú je nutné v súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti - vedenia 2x400 kV odstrániť. Celková plocha rozsahu ochranného pásma na plochách s NDV (nelesnou drevinovou vegetáciou) predstavuje maximálne 12 ha pri použití stožiarov DONAU a maximálne 10 ha pri použití stožiarov SÚDOK. Táto plocha predstavuje teoretický maximálny možný rozsah výrubov.

Reálny rozsah výrubu je závislý od hustoty zastúpenia vzrastlej vegetácie na týchto plochách a tiež od jej výšky. V prípade výšky, ktorá neohrozuje vodiče nie je nutné uskutočniť výrub v celej šírke OP, čo je práve veľmi častý prípad aj v dotknutom území, kde niektoré plochy identifikované v texte vyššie predstavujú plochy TTP s roztrúsenými kríkmi, resp. krovinné NDV do 70 % záberu identifikovanej plochy aj to s výškou len do 3 m (často ide o mladé sukcesné štádiá). Obdobne sprievodné porasty tokov a ciest často predstavujú iba úzke línie drevín, resp. solitérov s trávobylinným podrastom. Reálny výrub nelesnej vegetácie bude z tohto dôvodu výrazne menší ako zmapované plochy rozsahu ochranného pásma na plochách s NDV.

K priamym zásahom do súčasného vegetačného krytu dôjde v dotknutom území aj pri iných stavebných aktivitách, akými sú napr. hĺbenie základov stožiarových miest, osadenie a montáž stožiarov, ťahanie lán, budovanie dočasných stavenísk, pohyb mechanizmov v ochrannom pásme a po prístupových komunikáciách. K trvalej likvidácii pokrývky dôjde s určitosťou na plochách určených pre osadenie stožiarov nového 2x400 kV vedenia, ktoré budú nahradené zastavanými plochami - betónovými pätkami. Ostatné činnosti spôsobia predovšetkým dočasné vplyvy alebo zmenu na iný typ biotopu. Ich vyznievanie bude aj po ukončení stavebných aktivít postupné, s možnou rehabilitáciou až po niekoľkých rokoch. Z tohto hľadiska je veľkým rizikom možné šírenie sa ruderalných, inváznych a nepôvodných druhov z ochranného pásma do lesa, resp. okolitých biotopov.

Celkovo dôjde k trvalému záberu biotopov v rozsahu novoosadených základov - pätiiek stožiarov, pričom sa bude preferovať lokalizácia základov na ornej pôde. Na poľnohospodárskej pôde budú takto dotknuté výlučne biotopy intenzívne obhospodarovaných polí, u líniových nelesných biotopov sa zábery pôdy nepredpokladajú - osadenie pätiiek vo vnútri týchto línii by malo vzhľadom na ich fragmentárne zastúpenie likvidačný charakter.

Nový trvalý záber plôch lesných biotopov sa bude vzťahovať len na osadenie max. dvoch stožiarov na lesných pozemkoch v lokalite Ipeľník.

Dočasný záber plôch biotopov je spojený s využívaním niektorých nespevnených prístupových ciest, manipulačných plôch v okolí stožiarov a tiež pohybom mechanizmov vo vnútri OP nového vedenia.

V prípade nelesných biotopov môže dôjsť k rôznemu rozsahu poškodenia až likvidácie trávneho porastu v líniiach prístupov. Poškodenie vlastného biotopu môže dosiahnuť rôzny stupeň, a to v závislosti od charakteru terénu a intenzity pohybu techniky a vozidiel prístupovou trasou. Pri nízkej intenzite, v rovinatom teréne sa dá predpokladať dočasný vplyv s prirodzenou následnou obnovou rastlinnej pokrývky. V extrémnejších podmienkach (dlhodobé zrážky) a pri intenzívnom využití prístupu je možné očakávať výraznejší zásah, odstránenie trávnatého porastu, mechanické poškodenie pôdneho krytu s možnou iniciáciou erózných procesov. V takomto prípade ide o závažnejšie poškodenie biotopu, jeho obnova si vyžiada realizáciu nápravných opatrení, ktoré zabezpečia stabilizáciu pôdneho krytu, obnovu pôvodného rastlinného krytu a zabránenie nástupu ruderalných druhov. V prípade, že ide o plochy nadväzujúce na rozsiahlejšie biotopy rovnakého typu, je spätná obnova možná.

Dočasný záber biotopov plošne dosť podstatného rozsahu sa predpokladá aj na manipulačných plochách okolo pätiiek stožiarov, kde dôjde k poškodeniu až odstráneniu rastlinnej pokrývky. Tak ako v prípade prístupových ciest bude rozsah zodpovedať intenzite manipulácie a pohybu mechanizmov ale aj podmienkam terénu a aktuálnych podmienok počasia. Obnova biotopov je možná, vyžiada si však rekonštrukčné zásahy. Podobne možno hodnotiť aj priame ovplyvnenie nelesných biotopov dočasným poškodením inými činnosťami spojenými s montážou vedenia, najmä v prípade ťahania lán po teréne.

Vo väčšej časti trasy navrhovaného vedenia - na intenzívne poľnohospodársky využívanej ornej pôde budú však stožiare, ich manipulačné plochy ako aj prístupové línie lokalizované na ornej pôde s poľnými kultúrami. Niekoľko stožiarov v úseku nad obcou Belín bude lokalizovaných aj na lúkach alebo pasienkoch, kde môže dôjsť k vyššie opísanému ovplyvneniu významnejších lúčnych biotopov.

U lesných biotopov na lokalite Ipeľník sa predpokladá dočasný záber plôch v línii - koridore ochranného pásma vedenia v rozsahu výrubu rozšírenia súčasného ochranného pásma s následným dlhodobým režimom obmedzeného lesohospodárskeho využívania.

V období výstavby predstavujú riziko ovplyvnenia biotopov a rastlinstva prostredníctvom znečistenia alebo degradácie iných zložiek prírodného prostredia. Nemožno ich vylúčiť v prípade znečistenia vodného a pôdného prostredia únikom ropných produktov a iných nebezpečných látok z mechanizmov a dopravných prostriedkov využívaných pri demontážach, stavebných prácach, príp. výruboch porastov. V prípade dôslednej údržby a kontroly ako aj dodržiavania prevádzkových predpisov možno tieto vplyvy považovať za málo pravdepodobné, ale s ohľadom na rozsah a plošnosť prác ich nemožno úplne vylúčiť, napríklad v prípade mimoriadnych a havarijných situácií. Rozsah dopadu na rastlinnú zložku a biotopy sa v takomto prípade predpokladá lokálny, ale s dlhodobým účinkom.

K potenciálnym nepriamym vplyvom možno zaradiť aj prípadné ovplyvnenie hydrologického režimu povrchových a podzemných vôd, ku ktorému by mohlo dôjsť pri úpravách prístupových ciest, zemných prácach a pod. Nepriaznivý dopad sa môže reálne prejavíť v prípade nelesných biotopov križovaných línii mokradí, ktoré majú špecifický a spravidla zraniteľný vodný režim.

Nepriaznivý dopad na biotopy a rastlinné spoločenstvá sa môže nepriamo prejavíť aj v dôsledku zavlečenia alebo rozšírenia inváznych druhov, k čomu môže potenciálne dôjsť pri manipulácii s výkopovou zeminou, zriaďovaní depónií a prenosom technikou a vozidlami. Pri dodržaní určitých organizačných opatrení je možné toto riziko minimalizovať.

Vplyvy v období prevádzky

Po ukončení realizácie stavebných prác sa rozsah dopadu na vegetáciu výrazne zníži. Počas prevádzky nového 2x400 kV vedenia sa predpokladajú vplyvy na vegetáciu v rozsahu pravidelne realizovaných výrubov stromov v ochrannom pásme vedenia. Na miestach osadenia stožiarov môžeme predpokladať zvýšený výskyt burinných druhov alebo tiež nálety uchytených krovín a drevín (napr. baza čierna, hloh obyčajný, ruža šípová, topoľ osikový či vŕba rakyta), čo je najmä v monotónnej poľnohospodárskej krajine pozitívnym vplyvom.

Potenciálny vplyv možno očakávať len v prípade pravidelnej údržby zariadení alebo v prípade potreby odstraňovania porúch, čo bude spojené s pohybom techniky v trase vedenia, pričom je pravdepodobné, že budú využívané tie isté prístupové cesty ako v období výstavby. Rozsah poškodenia vegetačného krytu, ktorý s tým bude spojený, možno považovať v porovnaní s výstavbou za nepatrný a z časového hľadiska nepodstatný.

Výraznejšie zásahy do rastlinnej pokrývky sa predpokladajú v priestore dotknutého okraja lesného celku Ipeľník. V šírke ochranného pásma bude dochádzať k pravidelnému odstraňovaniu drevinej vegetácie, čím sa bude v určitých cykloch meniť charakter biotopu. Po eliminácii krovinej zložky sa zmení druhové zloženie podrastu najmä v prospech svetlomilnejších druhov a v ďalšom období sa druhové zastúpenie bude prispôsobovať postupujúcej sukcesii drevín, napr. prenikaním niektorých lesných druhov a celkovým znižovaním diverzity. Z hľadiska hodnoty ide o bežné ruderálne typy biotopov, ktoré nepatria k významným.

Nepravidelné vplyvy prevádzky na biotu môžu tiež predstavovať potenciálne zásahy do biotopov pri prístupe do ochranného pásma pri pravidelnej údržbe alebo poruchách a

haváriách. Na prítomnú biotu bude tiež vplyvať pravidelná údržba ochranného pásma – pravidelné výruby vysadených drevín, ošetrovanie sadeníc, likvidácia nežiaducich drevín a vegetácie.

Riziko nepriamych vplyvov na rastlinstvo sa dá popísať podobne ako v období výstavby. Ide o potenciálne ovplyvnenie rastlinnej zložky prostredníctvom znečistenia iných zložiek najmä vody a pôdy. Zdrojom môže byť únik ropných látok z vozidiel a mechanizmov používaných pri údržbe a opravách alebo iných nebezpečných látok využívaných pri týchto činnostiach. V porovnaní s obdobím výstavby ide vzhľadom na rozsah a časové hľadisko prevádzkovej údržby o zanedbateľné riziko. Počas prevádzky vedenia sú vylúčené nepriame vplyvy spôsobené zásahmi do hydrologického režimu povrchových a podzemných vôd.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na flóru, vegetáciu a biotopy počas výstavby sú významné, trvalé.

Vplyvy na flóru, vegetáciu a biotopy pôdy počas prevádzky sú málo významné, trvalé.

Vplyvy na významné biotopy

Projekt predpokladá priamy dopad na jestvujúce biotopy a drevinovú vegetáciu predovšetkým v súvislosti s ochranným pásmom ZVN 2x400 kV. Predovšetkým v rámci lesných porastov sú to významné vplyvy majúce za výsledok priamu likvidáciu lesných významných biotopov.

V bezprostrednom priestore koridoru navrhovaného vedenia identifikované nasledovné lokality s výskytom významných biotopov:

Úsek A:

Lokalita č. 2 - Belínsky potok, sprievodný porast, Výskyt biotopu národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc a jednotky Ls1.1 Vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy, k.ú. Rimavské Janovce, šírka 50 m.

Lokalita č. 4 - Nad Belínskym salašom, kriačtinová NDV s trávobylinným porastom, Výskyt biotopu európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, k.ú. Belín, celková dĺžka šírka plôch TTP: 500 m.

Lokalita č. 7 - Radnovský potok, sprievodný porast vodného toku, Výskyt biotopu národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, striedavo k.ú. Radnovce a Vieska nad Blhom, dĺžka biotopu na lokalite: 7a:10 m, 7b: cca 50 m.

Lokalita č. 10 - Lesný porast Ipeľník, JPRL 789, Výskyt biotopu európskeho významu Ls3.4 Dubovo-cerové lesy, k.ú. Barca, šírka 320 m.

Úsek B:

Lokalita č. 13 - Občasný vodný tok Lúčka, sprievodný porast, Výskyt biotopu európskeho významu Ls1.1 Vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy, k.ú. Rumince, šírka 25 m.

Všeobecne formulované predpokladané dopady na biotopy a rastlinstvo uvedené v predchádzajúcej časti možno bližšie popísať vo vzťahu k prípadným lokalitám s výskytom európskych alebo národných významných biotopov.

Záber trávobylinných biotopov nie je ešte v tejto etape možné určiť. Záber bude predstavovať len záber pod základy stožiaru. Lokalizácia stožiarov bude na základe predchádzajúceho terénneho prieskumu navrhnutá tak, aby bol záber minimálny. Biotop Lk1 - Nížinné a podhorské kosné lúky, môže byť zasiahnutý iba výstavbou ZVN. Naopak, údržba OP ZVN bude mať pozitívny vplyv na biotop z dôvodu pravidelného odstraňovania náletovej zelene a tým aj udržiavania priaznivého stavu lúčneho biotopu.

Presné vyčíslenie trvalého záberu a plôch poškodenia významných biotopov môže byť spracované až na základe podrobnej projektovej dokumentácie, ktorá zohľadní možnosti

technického riešenia v kritických úsekoch, s ohľadom na konfiguráciu terénu, príslušné normy a požiadavky a skutočný terénny stav.

Z hľadiska vplyvu na biotopy európskeho významu možno vyhodnotenie vykonať zistením pomeru plochy zásahu voči výmere daného biotopu v rámci biogeografického regiónu. Zásah nebude predstavovať zmenu výmery daného biotopu v rámci biogeografického regiónu väčšiu ako 0,1 %, čím ostane zachovaný ich priaznivý stav.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na významné biotopy sú málo významné, dlhodobé.

Vplyvy na významné biotopy počas prevádzky sú málo významné, dlhodobé.

Vplyvy na faunu

Vplyvy realizovaných výrubov pri rozšírení súčasného ochranného pásma budú trvalé. Výruby v súvislosti s výstavbou ako aj pravidelnou údržbou spôsobia takto trvalú likvidáciu vzrastlých drevín, a teda priamu likvidáciu biotopov, úkrytov, hniezdísk, príp. aj samotnej málo mobilnej fauny.

Cyklicky (periodicky) realizovaná likvidácia vegetácie v ochrannom pásme spôsobuje kataklizmatické šoky pre existenciu druhov (napr. krovinej avifauny). Výrubom vzniká nový nepôvodný biotop, do ktorého z vonkajšieho prostredia vnikajú nepôvodné druhy. Postupným rastom vegetácie sa biotop mení a s ním aj spoločenstvo druhov s tendenciou návratu k pôvodnému spoločenstvu. Periodickej likvidácii vegetácie s časovo dlhým intervalom sa prispôbujú iba druhy schopné rýchlej migrácie. Ostatné druhové spoločenstvá zanikajú na mieste.

Pri realizácii výrubov je predpoklad vzniku nasledovných ostatných skutočností, ktoré charakterizujeme ako vplyvy na faunu:

- likvidácia porastov drevín v ochrannom pásme znižuje populačnú hustotu pôvodných druhov fauny v území,
- fragmentácia biotopov spôsobená likvidáciou drevín v brehových porastoch a poľných remízkach spôsobuje vznik ostrovčekov, ktoré stratia svoju funkčnosť napr. ako hniezdne biotopy,
- likvidácia drevín v ochrannom pásme spôsobuje zmenu biotopu a do pôvodného spoločenstva lesného biotopu vnikajú nepôvodné druhy fauny.

Stavebné aktivity v ochrannom pásme vedenia budú predstavovať vyrušovanie živočíchov, čo bude mať za následok dočasné opustenie daného priestoru mobilnými druhmi fauny. Pre málo mobilné druhy fauny budú vplyvy stavebných aktivít aj likvidačné, napr. pre pôdne organizmy pri výkopových prácach na stožiarových základoch.

Vstupom stavebných mechanizmov do krajinného priestoru vzniknú dočasne nové krajinnno-štruktúrne prvky - cestné línie, po ktorých budú do nového prostredia ľahšie migrovať druhy fauny.

Pri stavebnej činnosti môžu vzniknúť nasledovné skutočnosti, ktoré sú charakterizované ako vplyvy na faunu:

- podľa časového harmonogramu pri stavebnej činnosti vzniknú vodou vyplnené priestory, do ktorých môžu vstúpiť migrujúce obojživelníky za účelom párenia sa a kladenia vajíec,
- zakladaním stavieb (pätky stožiarov) vzniknú dočasne vhodné náhradné stanovištia pre existenciu druhov,
- vstupom mechanizmov, resp. výstavbou stožiarov (zvlášť v lesnom biotope) môže dôjsť k obmedzeniu biorytmov tu žijúcich druhov fauny (dravce), čo môže viesť až k opusteniu hniezdísk.

Hniezdne možnosti vtáctva sa rozširujúcim výrubom zhoršia iba lokálne, bez vplyvu na hniezdne možnosti kritériových a iných významných lesných druhov vtáctva. Výrub ako aj samotná výstavba realizovaná v mimohniezdnom období eliminuje zničenie prípadných aktívnych hniezd, resp. hniezdenie v okolitých porastoch.

Počas prevádzky sa bariérový efekt línie diaľkového vedenia sa u terestrickej migrácie živočíchov neprejavuje. Vlastné zariadenie nepredstavuje prekážku obmedzujúcu migráciu a ochranné pásmo viaceré druhy pri pohybe naopak využívajú (napr. lovné druhy stavovcov, plazy).

Vplyvy prevádzky nového vedenia 2x400 kV predstavujú potenciálne kolízie vtáctva so vzdušnými vodičmi. Klimatické podmienky (rýchlosť a smer vetra, teplota a vlhkosť vzduchu), typ, vzdialenosť a výška letu, obdobie (deň, noc, ročné obdobie) a topografia terénu, toto všetko ovplyvňuje riziko kolízie, rovnako ako druh vtáka, jeho vek a štádium ročného cyklu vtákov. Všetky tieto faktory je nutné vziať do úvahy pri hodnotení rizika kolízie. Najvyššie riziko je v prípade zlých poveternostných podmienok pre lietanie, ako je silný vietor, dážď, hmla, tmavé noci. Za týchto podmienok majú migrujúce vtáky sklon znížiť výšku letu.

Dotknutým územím vedie migračná trasa vtákov. Rimavská kotlina slúži ako biokoridor pre ťahové vtáctvo počas jarného a jesenného ťahu. Migračné koridory sú prevažne sformované pozdĺž vodných tokov Slanej a Rimavy s doprovodnou trávnatou a krovinnou vegetáciou. Ďalej sú to líniové lesné a krovinné spoločenstvá líniové spoločenstvá na ornej pôde a pod. Je negatívom, že trasa 2x400 kV vedenia križuje migračný koridor vtákov popri toku Slanej, kde tak vzniká nutnosť zviditeľnenia lán.

Z hľadiska migrácie sú dôležité aj relatívna blízkosť chráneného územia SKCHVU003 Cerová vrchovina – Porimavie, ktoré bolo vyhlásené z dôvodu zabezpečenia zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov Porimavie. Toto chránené územie križuje navrhované vedenie v dĺžke cca 100 m ako medzihrádzový priestor rieky. Navrhnuté križovanie rieky je vyhovujúce s najmenej negatívnymi vplyvmi na riečny biotop, keďže sa jedná o úsek toku s novopostavenou MVE, fotovoltaickou elektrárnou a samotné miesto križovania je v najužšom medzihrádzovom priestore, bez vzrastlej brehovej vegetácie a najmä mimo priestorov mŕtvych ramien. Napriek tomu môže vedenie spôsobovať bariérový efekt voči migrujúcemu vtáctvu.

K usmrteniu preletujúcich vtákov cez nadzemné vedenia v dôsledku kolízie dochádza aj z dôvodu špecifických technických riešení. Napríklad pri 400 kV vedeniach je najvyššie lano spájajúce vrchné body stožiarov (zemné lano, KZL) značne tenké a pre letiace vtáky ťažko registrovateľné. Mohutnejšie trojzväzky vodičov sú naopak pre vtáky viditeľnejšie.

Ak dôjde k negatívnemu vplyvu, viac budú ovplyvnené druhy väčšie, rozmernejšie (dravce, sovy, bociany, vodné vtáctvo) – ako druhy malé (spevavce). Viac budú postihnuté vtáky mladé vyletujúce z hniezd, ako vtáky dospelé. Ak zviditeľňovače nebudú registrovateľné počas noci, viac budú ovplyvnené vtáky migrujúce počas noci, ako denní migranti. Ak zviditeľňovače nebudú registrovateľné počas hmly a zhoršenej viditeľnosti, hrozia nárazy vtákov v celom druhovom spektre.

Prevádzka 2x400 kV vedenia bez navrhnutých environmentálnych zlepšení zviditeľňovačov a plašičov by s vysokou pravdepodobnosťou negatívne ovplyvnila tam existujúce spoločenstvá vtákov, negatívne by vplývala na jarnú a jesennú migráciu, ako aj na hniezdnu populáciu vtákov - nie len tu hniezdiacich, ale aj druhov zaletujúcich sem za potravou - hniezdiacich v iných ekosystémoch (lesný, skalný, intravilán, okolité agrocenózy).

Realizovaním opatrenia - použitia zviditeľňovačov je reálny predpoklad zníženia prípadov kolízií vtákov s elektrickým vedením. Takto by nedošlo k výrazne negatívnemu ovplyvneniu ich kvalitatívno-kvantitatívneho zloženia.

V rámci prevádzky nového 2x400 kV vedenia predpokladáme aj vznik ďalších nasledovných skutočností:

- nové stožiare budú upútať hniezdiace a migrujúce druhy k zahniezdzeniu, resp. k prisadaniu
- priestor v línii nového vedenia bude mať novú kvantitu intenzity elektromagnetického poľa, ktorého dôsledok na etológiu a ekológiu nepoznáme, z dôvodu absencií štúdií zameraných na takýto prvok pôsobenia na faunu
- v lesnom úseku bude čerstvo vytvorené rúbanisko ideálnym životným a migračným priestorom pre plazy, príp. úkrytom pre lovné druhy stavovcov.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na faunu počas výstavby sú málo významné, dlhodobé.

Vplyvy na faunu počas prevádzky sú nevýznamné (s výnimkou ohrozenia vtákov), dlhodobé.

Vplyvy na štruktúru krajiny

Výstavba a prevádzka nového vedenia 2x400 kV výrazným spôsobom nezmení súčasné zastúpenie typov súčasnej krajiny štruktúry.

Z hľadiska zastúpenia lesa dotknutého územia ako krajinného prvku predstavuje zásah do lesných pozemkov celkovo málo podstatný dopad na štruktúru krajiny, nakoľko trasa navrhovaného vedenia v tomto úseku vedie v súbehu s už existujúcim 1x400kV vedením, lesný priesek tu už existuje a dotknutý bude práve oddelený maloplošný južný okraj lesa. Aj celková lokalizácia trasy voči lesnému komplexu je vyslovene okrajová.

Rozšírením existujúceho ochranného pásma na jednu stranu v súvislosti s výstavbou nového 2x400 kV o 45 m (pri použití stožiarov DONAU), resp. o 35 m (pri použití stožiarov SÚDOK) dôjde k záberu práve uvedeného oddeleného okraja lesa.

Miera vplyvu prevádzky vedenia na krajinnú štruktúru lesa, bude periodicky ovplyvňovaná nevyhnutnými výrubmi drevín v ochrannom pásme vedenia v lese na lokalite Ipeľník v úseku dlhom cca 320 m. Najviac vnímateľný bude tento vplyv vždy pri čerstvo obnovennej údržbe - odlesnení OP, keď bude takto "vyčistený" koridor v ostrom kontraste s priľahlým lesným územím. Naopak, postupom sukcesie v ochrannom pásme bude daný vplyv zmierňovaný.

V dotknutom území už existuje sieť nadzemných vedení, takže navrhovaná činnosť nebude v krajine predstavovať kvalitatívne nový fenomén. Navyše, trasa navrhovaného vedenia je vedená v dvoch tretinách svojej dĺžky (v úseku A – 16,7 km) v súbehu s existujúcim 1x400kV vedením V427.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na štruktúru krajiny počas výstavby sú nevýznamné, dlhodobé.

Vplyvy na štruktúru krajiny počas prevádzky sú nevýznamné, dlhodobé.

Vplyvy na scenériu a krajinný obraz

Potenciál pre dohľadnosť v krajine je veľmi rôznorodý, v závislosti od aktuálneho bodu pozorovania. Vnímanie nového prvku bude výraznejšie v rovinných úsekoch (niva Rimavy, Blhu a Slanej) - teda v otvorenej poľnohospodárskej krajine, ktorá je charakteristická vyššou koncentráciou vzdušných vedení rôzneho typu, navyše sú v nej lokalizované frekventované cestné komunikácie ako významné zdroje pohľadových vnímaní.

Takáto situácia je relevantná pre cestu II/531, pri Rimavskej Sobote, v súbehu s ktorou vedenie na krátkom úseku vedie. Obdobná situácia nastáva i pri križovaní cesty III/57132 medzi Radnovcami a Vieskou nad Blhom, cesty III/57139 medzi Chanavou a Rumincami a predovšetkým pri križovaní cesty I/67 medzi Riečkou a Štrkovcom v rovinatom úseku nivy Slanej.

Z väčšej časti je však koridor vedení viac skrytý v pahorkatinovej krajine, ale vzhľadom k častej lokalizácii v exponovaných - výškových úsekoch, môže byť vedenie viac viditeľné.

Špecifikom dotknutého územia je menšia koncentrácia osídlenia a vedenie je vo veľkej miere trasované mimo viditeľnosť obývaných území. Z obývaných území bude vedenie výraznejšie vnímané obyvateľmi usadlosti Salaš v obci Belín. V tomto koridore však už existuje vedenie 1x400kV V427, takže nepôjde o nový prvok v tejto lokalite. Obdobná situácia nastáva pri severnom okraji obce Radnovce.

Vplyvy na scenériu krajiny sú značne subjektívneho charakteru a závisia od vnímanosti každého jednotlivca.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na scenériu a krajinný obraz počas výstavby sú málo významné a krátkodobé.

Vplyvy na scenériu a krajinný obraz počas prevádzky sú málo významné a dlhodobé.

Vplyvy na chránené územie

Vlastná trasa navrhovaného vedenia 2x400 kV Rimavská Sobota – št. hranica SR/MR prechádza v celej dĺžke (cca 27 km) územím s prvým - všeobecným stupňom ochrany podľa zákona NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V širšom okolí dotknutého územia sa nachádza Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina. Trasa vedenia, ani dotknuté územie do tohto CHKO nezasahuje.

Na území dotknutých obcí sa nachádzajú: nasledovné maloplošné chránené územia:

- PR Kurinecká rovina zasahuje do dotknutého k.ú. Rimavská Sobota, trasa vedenia ani jej ochranné pásmo touto PR neprechádza,
- Prírodná rezervácia Pokoradzské jazierka zasahuje do dotknutého k.ú. Rimavská Sobota, trasa vedenia ani jej ochranné pásmo touto PR neprechádza,
- Prírodná rezervácia Ťahan zasahuje do dotknutého k.ú. Sútor, trasa vedenia ani jej ochranné pásmo touto PR neprechádza.

V katastrálnom území Sútor sa nachádza územie európskeho významu: SKUEV0363 Ťahan – (z dotknutých obcí zasahuje do uvedeného UEV k.ú. Sútor) Trasa vedenia ani jej ochranné pásmo týmto UEV neprechádza ani ho neovplyvňuje.

SKCHVÚ0003 Cerová vrchovina – Porimavie zasahuje do katastrálnych území Rimavská Sobota, Rumince, Chanava, Riečka, Kráľ a Abovce. Vlastná trasa navrhovaného vedenia 2x400 kV do uvedeného CHVÚ zasahuje, a to križovaním medzihrádzového priestoru Slanej v k.ú. Chanava v dĺžke cca 100 m. V súvislosti s predmetom ochrany sú osobitnou problematikou možné kolízie chránených druhov vtáctva s navrhovaným 2x400 kV vedením. Trasa navrhovaného vedenia bude atakovať migračnú trasu vtákov popri toku Slaná, ktorý je zároveň aj nadregionálnym biokoridorom.

Bližšie je problematika opísaná v kap. V. záverečného stanoviska.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na chránené územia počas výstavby sú nevýznamné, dlhodobé okrem lokality križovania rieky Slaná, kde sú významné.

Vplyvy na chránené územia počas prevádzky sú nevýznamné, dlhodobé, dlhodobé okrem lokality križovania rieky Slaná, kde sú významné.

Vplyvy na ekologickú stabilitu a prvky územného systému ekologickej stability

Takmer celá trasa vedenia prechádza územím, ktoré je hodnotené ako priestor ekologicky mierne nestabilný so strednou ekologickou kvalitou, lokálne je ekologická stabilita nižšia, príp. vyššia. Toto hodnotenie zodpovedá intenzívnemu poľnohospodárskemu využívaniu krajiny, ale s relatívne častým výskytom ekostabilizujúcich prvkov (roztrúsená NDV, líniové porasty drevín popri tokoch či poľných cestách, plochy TTP).

Lesné porasty na svahoch pahorkatín v severnej časti dotknutého územia a brehy niektorých tokov reprezentujú krajinu s najvyšším stupňom ekologickej stability, rovnako koeficient kvality životného prostredia ako aj potenciál revitalizácie je vyšší.

V rámci ekosystémov, medzi relatívne stabilizované ekosystémy so zvýšenou biodiverzitou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev možno pokladať fragmenty lesných porastov na severe dotknutého územia. Ekologicky stredne stabilné sú plochy pasienkov, ktoré sú v území celkom početne zastúpené. Najnižšiu ekologickú stabilitu má väčšina dotknutého územia s výskytom agrocenóz, resp. sídelné plochy a plôch výroby predovšetkým v priestore Rimavskej Soboty.

Výstavba a prevádzka 2x400 kV vedenia nezmení zastúpenie typov pozemkov a nebude mať vplyv na celkovú ekologickú stabilitu dotknutého územia.

Z prvkov územného systému ekologickej stability sú trasovaním navrhovaného vedenia priamo alebo nepriamo dotknuté tieto prvky regionálnej a nadregionálnej úrovne:

- NBK Slaná
- RBk Chrámec - Gerňov - Veľký Ťahan - Veľký vrch (terestrický)
- RBk vodný tok Rimava (hydricko-terestrický)
- RBc Veľký Ťahan
- RBc Gerňov.

Trasa navrhovaného vedenia 2x400 kV bude priamo križovať nasledovné prvky RÚSES:

- NBK Slaná
- RBk Chrámec - Gerňov - Veľký Ťahan - Veľký vrch (terestrický).

Trasa navrhovaného vedenia 2x400 kV bude priamo križovať nasledovné prvky MÚSES:

- lokálny biokoridor hydrický Belínsky potok
- lokálny biokoridor hydrický ľavostranný prítok Belínskeho potoka v k.ú. Rimavské Janovce
- lokálny biokoridor hydrický Ťahanovský potok
- lokálny biokoridor hydrický Radnovský potok
- lokálny biokoridor hydrický Blh
- lokálne biocentrum terestrické Ivanická Samota - Ipeľník
- lokálny biokoridor hydrický toku Teška
- lokálne biocentrum terestrické Gergejov vrch
- lokálny biokoridor hydrický toku Lúčka
- lokálne biocentrum terestrické nad Neporadzským potokom

Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení na biotu, bariérový efekt línie diaľkového vedenia sa u terestrickej migrácie živočíchov neprejavuje. Vlastné zariadenie nepredstavuje prekážku obmedzujúcu migráciu a ochranné pásmo viaceré druhy pri pohybe naopak využívajú (veľké šelmy, raticová zver, lovná zver, plazy). V prípade vtákov v rámci migrácie

medzi biocentrami sú vodiče a zemniace laná vedenia zdrojom možných kolízií, preto je potrebná ich ochrana zviditeľňovačmi.

Zhoršenie dopadu na funkcie biokoridorov oproti súčasnému stavu je možné reálne vylúčiť. Kolmý prechod vedenia cez uvedené hydrické biokoridory nepredstavuje pre ich funkčnosť zásadný problém.

Lokálne biokoridory sú miestami oslabené na zregulovaných alebo vyrúbaných úsekoch a ich križovanie navrhovaným vedením nebude mať vplyv na ich doterajšiu funkciu v dotknutom priestore.

Obdobne aj priečny prechod navrhovaného vedenia cez dotknuté regionálne biokoridory nepredstavuje pre ich funkčnosť zásadný problém, nakoľko ide o biokoridory hydrické so zväčša rozsahom chudobnejšou až absentujúcou sprievodnou zeleňou.

Špecifikom je križovanie hydrického koridoru NBK Slaná, kde navrhnutá trasa 2x400 kV vedenia bude atakovať migračnú trasu vtákov popri toku Slanej. Z hľadiska migračnej funkcie tohoto biokoridoru je podstatná tá skutočnosť, že prirodzenou súčasťou projektu výstavby 2x400 kV vedenia je inštalácia zviditeľňovačov na vybraných stožiarových rozpätiach, ktoré minimalizujú riziko kolízií vtáctva s vedením.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na prvky ÚSES počas výstavby sú málo významné, dočasné.

Vplyvy na prvky ÚSES počas prevádzky sú nevýznamné.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Výstavbou a prevádzkou nového vedenia 2x400 kV Rimavská Sobota – št. hranica SR/MR sa využívanie krajiny dotknutého územia kvalitatívne zásadne nezmení. K zmenám využitia územia dôjde lokálne (priamo v koridore vedenia) predovšetkým na lesných pozemkoch.

Počas výstavby vedenia sa predpokladá nepriame pozitívne ovplyvnenie služieb v dotknutých obciach, ktoré bude vyplývať z prítomnosti zamestnancov stavby, ktorí budú prítomné služby využívať.

Rekreačné využitie uvedených rekreačných lokalít nebude počas výstavby ani prevádzky obmedzené. Južná časť okresu je v dosahu prímestskej rekreácie sídelno-priemyselnej aglomerácie Ózd, pričom je využívaný hraničný prechod v Abovcích na ceste I/67. Prejazd touto komunikáciou môže byť krátkodobo obmedzený počas výstavby úseku križovania tejto cesty.

Prevádzka vedenia môže spôsobiť bariérové efekty alebo deliace účinky v štruktúre dotknutých sídel, konkr. prechodom cez koridor medzi obcami Radnovce a Vieska nad Blhom, v tesnej blízkosti ich zastavaných území, čo by znamenalo obmedzenie ich rozširovania. Nakoľko však už v tomto priestore je prevádzkované vedenie 1x400 kV V427, nejde o nový fenomén.

Prevádzka vedenia, resp. jeho lokalizácia rovnako nespôsobí vplyv na rekreáciu. Ovplyvnenie služieb a všeobecného cestovného ruchu sa po výstavbe nového vedenia neočakáva.

Nakoľko sa v trase navrhovaného vedenia nenachádza žiaden objekt priemyselnej výroby, priame vplyvy na priemyselnú výrobu nie sú predpokladané.

Nepriamy pozitívny vplyv na priemysel predstavuje výroba a povrchová úprava (pozinkovanie) nových stožiarov, ako aj výroba ostatných súčastí, ktoré sú potrebné pre výstavbu nového vedenia 2x400 kV.

Lesné hospodárstvo je v dotknutom území koncentrované predovšetkým do zalesnenej severnej oblasti okraja Juhoslovenskej kotliny. Lesné hospodárstvo bude výstavbou a prevádzkou nového vedenia 2x400 kV ovplyvnené. Počas výstavby vedenia

2x400 kV bude v lese predovšetkým odlesnený pás v nových podmienkach ochranného pásma. Primerná dĺžka odlesnenia v dotknutom lesnom celku je cca 320 m. Trasa navrhovaného vedenia v tomto úseku vedie v súbehu s existujúcim 1x400kV vedením - lesný priesek, ktorý tu už existuje oddeľuje dotknutý južný okraj lesa. Rozšírením OP v súvislosti s výstavbou nového 2x400 kV o 45 m (pri použití stožiarov DONAU), resp. o 35 m (pri použití stožiarov SÚDOK) dôjde k záberu práve uvedeného oddeleného okraja lesa. Celkovo bude teda nárok na výrub lesa predstavovať plochu o výmere $320 \times 45 = 14\,400 \text{ m}^2$, tzn. 1,44 ha (pri použití stožiarov DONAU), resp. $320 \times 35 = 11\,200 \text{ m}^2$, tzn. 1,12 ha (pri použití stožiarov SÚDOK).

Plocha výrubu v ochrannom pásme ostáva lesným pozemkom, s obmedzeným užívaním lesa (v zmysle §7, odseku 1, písmeno c), prípadne môže byť celé OP na dobu výstavby dočasne z lesa vyňaté - po dobu max. 2 roky. Po výstavbe bude na týchto lesných pozemkoch vykonaná rekultivácia so zalesnením a následnou starostlivosťou o dreviny, ktoré budú pravidelne rúbané (plocha môže byť ponechaná aj na prirodzenú sukcesiu). Dĺžka obmedzenia plnenia funkcie lesa na plochách ochranného pásma súvisí s dĺžkou existencie a prevádzky vedenia, čo pri súčasných technologických možnostiach znamená približne 80 rokov. Časový predpoklad celej realizácie je 1 rok, s predpokladom výrubu v 1 mimovegetačnej sezóne (presný časový harmonogram je možné predložiť až v ďalšej etape po vypracovaní presnej projektovej dokumentácie). Výstavba bude realizovaná bez vytvorenia časovopriestorových úsekov, tzn. v celej dĺžke trasy súčasne.

Z lesných pozemkov budú trvalo vyňaté len plochy pod stožiarmi v rozsahu max. 2 stožiarov.

Nový priesek nenaruší celistvosť lesa, nakoľko priesek plniaci funkciu ochranného pásma (pre existujúce vedenie 1x400kV V427) už v tejto lokalite je.

Úsek trasy vedený cez oddelený okraj lesa zlikvidujú dôležité ekotonové pásma lesa. Výrubom bude okraj lesného biotopu nahradený iným typom biotopu, ktorý bude v dôsledku uplatnenia sukcesných procesov a pravidelných zásahov z titulu údržby a prevádzky vedenia meniť.

Počas prevádzky, resp. po výstavbe nového vedenia 2x400 kV bude v novom - rozšírenom ochrannom pásme koridoru vedenia na lesných pozemkoch vykonaná rekultivácia so zalesnením a následnou starostlivosťou o dreviny, ktoré budú pravidelne rúbané. Obdobne bude zrekultivovaný priestor po prípadnom rozširovaní existujúcich prístupových ciest.

V súvislosti s novými podmienkami v ochrannom pásme koridoru vedenia - v úseku, kde dôjde k výrubu sa po výstavbe očakávajú negatívne vplyvy v súvislosti s pôsobením klimatických faktorov (vetra a slnka) na novovytvorený - ešte viac zredukovaný oddelený okraj lesa, ktorý bude mať charakter okrajovej lesnej enklávy atakovanej poľnohospodárskou činnosťou.

Vplyvy výstavby vedenia 2x400 kV na poľnohospodársku výrobu sa prejavajú v dôsledku dočasného využitia - záberu niektorých plôch poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v rámci plôch potrebných na výstavbu jednotlivých stožiarov (manipulačné plochy, prístupové trasy a pod.). Možno konštatovať, že v rámci plôch v dotknutom území budú tieto dočasné vplyvy minimálne.

Prevádzkou vedenia dôjde k nepatrnému zvýšeniu trvalého negatívneho vplyvu na poľnohospodárske využívanie krajiny v priestoroch ornej pôdy, ktorý vyplýva z trvalého záberu plôch základov stožiarov nového 2x400 kV vedenia. Dôjde aj k záberu tzv. chránených pôd - tzn. kategórií 1. až 4. triedy kvality aj keď v minimálnom rozsahu.

V ochrannom pásme vedenia platí tiež obmedzenie využívania závlah, príp. leteckých postrekov.

Trasa navrhovaného vedenia neprechádza chránenými vodohospodárskymi oblasťami. Z vodárenských zdrojov, resp. ich ochranných pásiem je v dotknutom území OP II. stupňa vodárenského zdroja vodárenského zdroja „studňa“ Chanava (v k.ú. Chanava, Rumince) a ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov Číž.

Prechod línie vedenia cez OP II. stupňa je možný, v súčinnosti s prevádzkovateľom vodárenského zdroja a na základe hydrogeologického posudku. Realizácia stavebných prác vo vnútri OP II. stupňa, najmä hĺbenie stožiarových miest (iba v prípade nutnosti) a pohyb stavebných mechanizmov predstavuje pre hydrologický režim a kvalitu vodného zdroja určitú mieru rizika. Vplyvy, ktoré predstavujú toto riziko sú minimalizované vhodnými technickými a organizačnými opatreniami.

Prevádzka vedenia nebude mať vplyvy na vodárenské zdroje ani vodné hospodárstvo. Umiestnenie vedenia v blízkosti OP II. stupňa vodárenských zdrojov nepredstavuje nedovolenú činnosť.

Pri výstavbe vedenia 2x400 kV budú využívané verejné komunikácie, existujúce spevnené aj nespevnené miestne a účelové komunikácie a najmä poľné cesty. Nakoľko ich výber a trasovanie nie sú v súčasnosti známe, nie je možné konkretizovať vplyvy výstavby na konkrétnu dopravnú infraštruktúru. Budovanie nových prístupových komunikácií sa očakáva iba vo forme úprav terénu vo vnútri koridoru ochranného pásma tak, aby bol umožnený prístup k jednotlivým stožiarovým miestam.

Využívaním existujúcich poľných (prípadne lesných) ciest počas výstavby navrhovanej činnosti budú dočasne obmedzení ich pôvodní užívatelia. Intenzívnym pohybom stavebných mechanizmov po nespevnených komunikáciách sa očakáva ich znehodnocovanie (terénne ryhy, výmole, jamy), ktorého miera závisí od intenzity využívania a druhov pohybujúcich sa stavebných mechanizmov.

Dočasné negatívne vplyvy sa však vyskytnú pri križovaní existujúcich využívaných ciest, s dôrazom na križované významné komunikácie - predovšetkým cestu I/67 medzi Riečkou a Štrkovcom (v k.ú. Riečka), ale aj na ostatné križované komunikácie:

úsek A (súbežný): - spevnená miestna komunikácia na areál PD v lokalite Šamarianka

- cesta III. triedy č.53111 medzi Belínom a Sútorom (v k.ú. Sútor)
- cesta III. triedy č.57132 medzi Radnovcami a Vieskou nad Blhom (v k.ú.

Vieska nad Blhom)

nový úsek B:

- cesta III. triedy č.557139 medzi Chanavou a Rumincami (v k.ú. Chanava)
- cesta I. triedy č.67 medzi Riečkou a Štrkovcom (v k.ú. Riečka).

Predpokladá sa, že pri ťahaní lán cez tieto ale aj ostatné dopravné línie budú dočasne existovať dopravné obmedzenia, ktorých mieru nie je možné v súčasnosti odhadnúť.

V k.ú. Rimavská Sobota vedie trasa navrhovaného vedenia na krátkom úseku vo vzdialenosti cca 600 m od štátnej cesty II/531, bez ovplyvnenia výstavbou alebo prevádzkou vedenia.

Trasa navrhovaného vedenia križuje železničnú trať č. 160 Zvolen – Fiľakovo – Košice v k.ú. obce Riečka. Pri ťahaní lán cez železnici obdobne, ako u križovaných ciest, tu môže byť dočasne obmedzená premávka.

Výstavbou vedenia bude dotknutá iná infraštruktúra, ktorá predstavuje iné nadzemné vedenia (2x22 kV a 22 kV) a iné inžinierske siete - plynovody, vodovody, príp. kanalizácie, ktorých ochranné pásma musia byť rešpektované. V tejto fáze spracovania dokumentácie

neboli doposiaľ križovania podzemných inžinierskych sietí identifikované. Je nutné uskutočniť úpravy a preložky križovaných 22 kV vedení, s ich dočasným vypnutím. Obdobne, pri úpravách existujúceho 400 kV vedenia V427 v priestore pred elektrickou stanicou Rimavská Sobota, prípadne v lokalite ihriska v Radnovciach bude nutné toto vedenie dočasne vypnúť. Nepredpokladá sa ovplyvnenie prvkov infraštruktúry v zastavaných územiach dotknutých obcí.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy na urbány komplex a využitie zeme počas výstavby sú nevýznamné (v prípade vplyvov na dopravu a lesné hospodárstvo málo významné).

Vplyvy na urbány komplex a využitie zeme počas prevádzky sú nevýznamné (v prípade vplyvov na lesné hospodárstvo málo významné).

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické a paleontologické náleziská, vplyvy na významné geologické lokality

Na základe súčasných poznatkov nepredpokladáme dopad výstavby alebo prevádzky navrhovaného vedenia na kultúrne a historické pamiatky.

V dotknutom území je predpoklad výskytu archeologických nálezísk (sídľiskové areály a pohrebiská). Rôznymi stavebnými prácami môže dôjsť k poškodeniu archeologických lokalít, ktoré sú chránené zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. Aby sa predišlo ich zničeniu je potrebné lokality preskúmať archeologickým výskumom.

V prípade realizácie navrhovaného 2x400 kV vedenia je nevyhnutné, aby pri výkopových prácach bol vždy prítomný archeológ. Možno predpokladať, že počas stavebných prác budú identifikované nové archeologické lokality alebo budú zasiahnuté už známe lokality, situované blízko navrhovaných línií elektrického vedenia.

Navrhovaná trasa vedenia neprechádza žiadnou geologicky významnou lokalitou. Takáto lokalita v dotknutom území nebola identifikovaná.

Celkové hodnotenie:

Vplyvy nie sú identifikované.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Trasa vedenia prechádza v dĺžke 100 m SKCHVÚ Cerová vrchovina – Porimavie. SKCHVÚ0003 Cerová vrchovina – Porimavie zasahuje do katastrálnych území Rimavská Sobota, Rumince, Chanava, Riečka, Kráľ a Abovce. Vlastná trasa navrhovaného vedenia 2x400 kV do uvedeného CHVÚ zasahuje, a to križovaním medzihrádzového priestoru Slanej v k.ú Chanava v dĺžke cca 100 m. V súvislosti s predmetom ochrany sú osobitnou problematikou možné kolízie chránených druhov vtáctva s navrhovaným 2x400 kV vedením. Trasa navrhovaného vedenia bude atakovať migračnú trasu vtákov popri toku Slaná, ktorý je zároveň aj nadregionálnym biokoridorom.

Križovanie rieky Slaná vedením bolo optimalizované tak, aby bolo lokalizované pokiaľ možno v najužšom priestore inundácie, s menej bohatým brehovým porastom a v priestore antropogénne ovplyvnenom inými aktivitami. Takáto lokalita križovania sa našla v úseku toku pod novopostavenou MVE, v blízkosti novopostavenej fotovoltaikej elektrárne, železničnej trate a cesty I/67, samotné miesto križovania sa nachádza v najužšom

medzihrádzovom priestore, bez vzrastlej brehovej vegetácie a najmä mimo priestorov mŕtvych ramien.

Pri križovaní rieky vedením tu môže byť výrub brehových porastov minimalizovaný z dôvodu ich malého vzrastu. Výrub ako aj samotná výstavba realizovaná v mimohniezdnom období eliminuje zničenie prípadných aktívnych hniezd, resp. hniezdenie v okolitých porastoch. Kompenzáciou za lokálne ovplyvnenie hniezdnych možností je inštalácia umelých hniezd pre dravce na vybraných stožiaroch navrhovaného vedenia, na základe konzultácií so ŠOP SR. V porovnaní so súčasným stavom ide o významné pozitívum navrhovanej činnosti. Križovanie CHVÚ bude objektom pre inštalovanie zviditeľňovačov.

Možno konštatovať, že tak, ako pri celej trase, aj pre CHVÚ sú dôležitými vplyvmi vplyvy stavebných aktivít počas obdobia výstavby - najmä samotná prítomnosť stavebných mechanizmov, stavebný ruch a výruby NDV (brehové porasty Slanej). Vzhľadom na výmeru územia a stav dotknutých ako aj okolitých biotopov je hodnotený možný vplyv navrhovanej činnosti ako výrazne lokálny, s minimálnym rozsahom zásahov.

Potenciálne zásahy predstavuje tiež pravidelná údržba alebo oprava vybudovaných zariadení a tiež pravidelné výruby v ochrannom pásme vedenia. Tieto aktivity si tak môžu vyžadovať prístup do ochranného pásma vedenia cez plochy uvedeného územia.

V súvislosti s vytvorením bariérového efektu pre migrujúcu ornitofaunu pri križovaní Slanej v rámci CHVÚ Cerová vrchovina - Porimavie je navrhnuté dlhodobé sledovanie lokálnych migrácií ako aj transmigrácií vtáctva v tomto priestore v nových podmienkach rieky (vytvorená zdrž pred MVE) a najmä sledovanie vplyvu bariérového efektu vedenia s inštalovanými zviditeľňovačmi na migrujúce druhy, a to v rámci navrhnutého monitoringu.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti vykonaného podľa ustanovení zákona, pri ktorom sa zvažil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov a to aj kumulatívnych a synergických navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane vplyvu na chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska pravdepodobnosti, rozsahu, trvania, povahy, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, správy o hodnotení, posudku, stanovísk orgánov a organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, ako aj ostatných stanovísk a zo súčasného stavu poznania sa

odporúča

realizáciu navrhovanej činnosti „Vedenie 2x400 kV Rimavská Sobota – št. hranica SR / MR“, s tým, že neurčitosti sa doriešia v ďalšom povoľujúcom konaní.

2. Odporúčaná variant

Z hľadiska vplyvov výstavby vedenia 2x400 kV Rimavská Sobota – št. Hranica SR / MR (k.ú. Abovce) **je možné realizovať navrhovaný variant s možnou modifikáciou v okolí futbalového ihriska v obci Radnovce.**

3. Odporúčané podmienky pre etapu výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania pripomienok a stanovísk príslušných, dotknutých a povoľujúcich orgánov, dotknutých obcí, orgánov štátnej správy, verejného prerokovania správy o hodnotení, odborného posudku sa odporúčajú, v prípade

realizácie, pre etapu prípravy, realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti nasledujúce podmienky:

1. Rešpektovať ochranné pásma, resp. limity pre budúce stavby a činnosti v ochrannom pásme elektroenergetických zariadení, ktoré sú zadefinované v zákone č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
2. Nové vedenie 2x400 kV lokalita Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR je potrebné zapracovať do ÚPD dotknutých obcí.
3. Zapracovať výsledky odbornej štúdie pre vylúčenie vplyvu elektromagnetického žiarenia na zdravie obyvateľstva do ďalšej projektovej prípravy v rámci dokumentácie pre územné rozhodnutie.
4. Pri príprave realizácie navrhovanej činnosti je nutné vyžiadať stanovisko archeologického ústavu a príslušného pamiatkového úradu. Popri výstavbe je nutné vykonávať archeologický prieskum v zmysle zákona č. 479/2005 Z.z. (pamiatkový zákon).
5. Obdobne pri príprave realizácie navrhovanej činnosti je nutné vyžiadať stanovisko ŽSR (vzhľadom k plánovanej elektrifikácii a zdvojnásobeniu križovanej trate č.160).
6. Vhodnosť základových pôd alebo horninového prostredia pre každé stožiarové miesto overiť posudkom, príp. podľa potreby podrobným inžiniersko-geologickým prieskumom, na základe ktorého budú stožiarové miesta potvrdené, príp. presunuté v línii navrhovanej trasy, resp. ktorý určí stavebné podmienky realizácie základov.
7. Koordinovať výkopové práce s obcami, hospodármi a majiteľmi dotknutých poľnohospodárskych a lesných pozemkov.
8. Pohyb stavebných mechanizmov bude realizovať výlučne po vopred stanovených existujúcich prístupových komunikáciách. Prioritne využívať existujúce miestne, poľné cesty, ktorých existencia bola overená terénnym prieskumom. Budovanie nových prístupových línii je možné iba vo vnútri koridoru ochranného pásma vedenia.
9. Nespevnené prístupové cesty počas realizácie prác udržiavať v dobrom technickom stave, aby sa predišlo svojvoľnému rozširovaniu používaných ciest, zvýšenej erózii a zmene biotopov.
10. Pri prístupe po spevnených komunikáciách tieto pravidelne čistiť.
11. Pre minimalizáciu prašnosti terénne práce nevykonávať v období dlhotrvajúceho sucha, resp. vykonávať pravidelné kropenie.
12. Stavbu zabezpečovať mobilnými prostriedkami na elimináciu kontaminácie pôd alebo vôd ropnými látkami v prípade vzniku havarijnej situácie.
13. Výstavbu v územiach náchylných k svahovým deformáciám realizovať podľa odporúčaní podrobného IG prieskumu.
14. Pôdu z výkopov stožiarových miest využiť výlučne na spätný zásyp, rozprestrieť vo vnútri ochranného pásma v okolí stožiarového miesta alebo inak využiť po schválení. V žiadnom prípade ňou nevypĺňať terénne depresie, alebo inak vhodné miesta v okolí stavenísk. Dobu obnaženia pôdneho krytu minimalizovať.
15. Bezodkladne po ukončení výstavby vykonať technickú a biologickú rekultiváciu poľnohospodárskej pôdy realizovanú mimo bežného agronomického zásahu, príp. uplatniť náhradnú výsadbu drevín podľa vopred vypracovaného a schváleného projektu, s využitím pôvodných a pre daný vegetačný stupeň prirodzených drevín.

16. Na miestach s rizikom erózie použiť dočasný panelový podklad prístupových komunikácií.
17. Výrub na poľnohospodárskej pôde minimalizovať - odstraňovať iba vysokorastúce dreviny, nízkorastúce kroviny ponechať, resp. odstrániť iba v nevyhnutnej miere pri ťahaní lán.
18. Vykonať spracovanie bilancie a vykonať skrývku humusového horizontu trvalo odnímanej pôdy.
19. Ak sa OP neponechá na prirodzenú sukcesiu, po ukončení výstavby, vykonať technickú a biologickú rekultiváciu lesnej pôdy a do jedného roka uplatniť zalesnenie podľa projektu v zmysle osobitého predpisu (Zákon NR SR č.326/2005 Z.z. o lesoch, Zákon NR SR č.138/2010 o lesnom reprodukčnom materiáli). Ošetrovanie vysadených sadeníc vykonať minimálne po dobu päť rokov. Pri druhovom zložení náhradnej výsadby zohľadniť pôvodné druhové zloženie porastov.
20. Počas výstavby nezasahovať do príľahlých lesných pozemkov.
21. Prípadný sklad materiálu, či dočasný stavebný dvor, umiestňovať mimo lesných pozemkov.
22. Neodporúča sa prejazd stavebných mechanizmov cez miestne toky a kanále - brodenie. V miestach križovania vodných tokov iba v prípade nutnosti prejazdov vytvoriť dočasné mostné prepojenia, alebo položiť panelové tvárnice.
23. Stožiarové miesta lokalizovať čo najďalej od vodných tokov (minimálne 10 m od brehovej čiary, resp. od päty hrádze pri vodohospodársky významných tokoch, a 5 m pri drobných vodných tokoch).
24. Práce v blízkosti brehov vodných tokov je nutné naplánovať na obdobie mimo vysokej vodnatosti a obmedziť činnosti v blízkosti brehov na nevyhnutné minimum.
25. Výrub brehových porastov v ochrannom pásme minimalizovať iba na najvyššie dreviny, resp. iba na nevyhnutnú šírku pre ťahanie lán.
26. V prípade potreby spevnenia brehov použiť vegetačné spôsoby úpravy.
27. Výrub lesných drevín vo vnútri nového ochranného pásma prehodnotiť s cieľom jeho minimalizácie, pričom je potrebné využiť možnosti dané § 43, ods. 5) zákona č. 251/2012 o energetike - o zachovaní porastu vo vzdialenosti 5 m od krajných vodičov vedenia, v konfrontácii s výškou stožiarov (podľa možností vyrúbať pás lesa nie v plnej šírke ochranného pásma tak, aby ponechaný porast neohrozoval pádom vodiče).
28. Stožiarové miesta navrhovať tak, aby sa v čo najväčšej miere preklenuli brehové porasty a alúviá a líniová NDV.
29. Zakladanie stožiarov v miestach výskytu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie je nežiadúce.
30. Práce v blízkosti, príp. vo vnútri mokrad'ových biotopov vykonávať výlučne v období sucha, príp. mimo vegetačného obdobia. Pohyb mechanizmov po zamokrených a podmáčaných plochách je zakázaný.
31. V úsekoch, ktoré prechádzajú významnými nelesnými, prevažne líniovými biotopmi, minimalizovať manipuláciu s vodičmi pri ťahaní lán po teréne.
32. Zabezpečiť všetky dostupné opatrenia na zabránenie šíreniu ruderalných a inváznych druhov rastlín (eliminovať možný prenos zeminou, technikou a vozidlami, zabezpečiť

urýchlené zatrávnenie narušených plôch stanovištne vhodnými druhmi s následným manažmentom a pod.).

33. Výrubu (v súvislosti s potrebou OP) realizovať v mimovegetačnom období.
34. Projekt zalesnenia nového ochranného pásma navrhnuť a realizovať na základe environmentálnych kritérií, v koordinácii s orgánom ochrany prírody a obhospodarovateľom lesa podľa projektu v zmysle osobitého predpisu (Zákon NR SR č.326/2005 Z.z. o lesoch, Zákon NR SR č.138/2010 o lesnom reprodukčnom materiáli). Pri zalesnení použiť domáce druhy drevín typické pre príslušný vegetačný stupeň a typ biotopu, s následným dlhodobým manažmentom.
35. Zabezpečiť veľmi citlivý prístup a dobrú organizáciu a nadväznosť prác za účelom optimalizácie pohybu techniky a výkonu jednotlivých činností za účelom zmiernenia dopadov z hľadiska priestorového aj časového pôsobenia v oblasti križovania Slanej a Radnovského potoka.
36. Ako kompenzáciu za prípadné zásahy do biotopov národného alebo európskeho významu realizovať v spolupráci so ŠOP SR revitalizačné opatrenia v danom biotope, príp. na náhradných plochách, pričom doporučujeme použiť všetky dostupné metódy obnovy, a to v závislosti od rozsahu poškodenia a požiadaviek zo strany ŠOP SR.
37. V prípade nutnosti uskutočnenia výrubov prirodzených drevín s dutinami stromov s dutinami v lesnom poraste má predchádzať odborné posúdenie ich odstránenia v súvislosti s možnosťami sanačných opatrení vyplývajúcich z prípadného výskytu chránených druhov v dutinách (napr. netopiere).
38. V záujme predchádzania možných nárazov vtákov na laná vedenia koordinovať v spolupráci s orgánom ochrany prírody (CHKO Cerová vrchovina) vo vybraných úsekoch (križovanie migračného koridoru Slanej, príp. aj inde) realizované zviditeľnenie lán.
39. V snahe predísť nevhodnému zakladaniu hniezd na stožiaroch vedenia, po dohode so štátnou ochranou prírody inštalovať na vybratých stožiaroch umelé búdky pre hniezdenie dravcov, aj ako náhrada za vymiznuté solitéry v krajine.
40. Eliminovať stavebné práce s intenzívnymi rušivými vplyvmi v lesných komplexoch v jarnom období reprodukcie a vyváždzania mláďat u lesných druhov živočíchov.
41. Zabezpečiť budovanie základov stožiarov tak, aby nedošlo k usmrteniu alebo zraneniu zveri.
42. Obnaženosť pôdneho krytu a jeho sanácia do pôvodného stavu by mala mať krátkodobý charakter, aby nedochádzalo k možnosti viazania sa živočíšnych druhov na tento priestor.
43. Zavážky priestorov, do ktorých vnikla zrážková alebo spodná voda je potrebné robiť s prihliadnutím na možnú prítomnosť živočíšnych druhov v nich, osobitne v jarnom období. V terénnych depresiách a vo výkopových jamách staveniska pred ich zaplnením či rekultiváciou vykonať sanačný prieskum so zberom živočíchov (najmä obojživelníkov) a ich prenos na náhradné stanovištia.
44. Pri trasovaní vedenia v otvorenej rovinatej krajine použiť stožiare s minimálnou – základnou výškou.
45. Rozsah prác, presné umiestnenie stožiarov či výstavba prístupových ciest na krátkom úseku v CHVÚ Cerová vrchovina - Porimavie koordinovať so ŠOP SR.
46. Zákaz vstupu mechanizmov do medzihrádzového priestoru.

47. Inštaláciu zviditeľňovačov vykonať v koordinácii so ŠOP SR. Označenie vybraných stožiarových rozpätí vykonať funkčnými zviditeľňovačmi pre zmiernenie rizika možných kolízií vtáctva s vedením
48. Dodržiavať všetky opatrenia týkajúce sa manažmentu v CHVÚ.
49. Umožniť poľovníckym družstvám využívať prístupové cesty pre prísun krmiva pre zver počas prikrmovania v zimných mesiacoch.
50. Počas výstavby vedenia zabezpečiť environmentálny dozor odborne spôsobilou osobou.
51. Demontážnym prácam na vedeniach 2x220 kV má predchádzať prieskum ohľadom výskytu hniezdiacich druhov dravých vtákov na stožiaroch.
52. Realizovať náhrady za škody spôsobené prejazdom stavebných mechanizmov cez dotknuté sídla, za zápis vecného bremena na parcelách dotknutých pozemkov, za stratu mimoprodukčných funkcií lesa, za obmedzenie užívania v ochrannom pásme nového vedenia.
53. Zachovať environmentálny vplyv na projekt prostredníctvom zostavenia a fungovania osobitného projektu monitoringu s prioritným sledovaním migrácie a hniezdenia kritériových a miestnych druhov CHVÚ Cerová vrchovina - Porimavie.
54. Zriadenie environmentálneho dozoru stavby pre vytypované miesta alebo úseky výstavby vedenia s cieľom kontroly výstavby, resp. kontroly navrhnutých opatrení, ako prostriedku monitoringu vo fáze počas výstavby.
55. Sledovanie šírenia invázných druhov rastlín počas výstavby a po jej ukončení a vykonať opatrenia na ich likvidáciu (o 3 roky po skončení výstavby).
56. V ďalšom povoľovacom konaní vypracovať odbornú štúdiu, ktorá vyhodnotí predpokladanú úroveň elektrických a magnetických polí vo vzťahu k dodržiavaniu hygienických limitov podľa vyhlášky MZ SR č. 534/2007 Z.z.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zhodnotenia písomných stanovísk

Záverečné stanovisko vypracovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v zmysle § 37 zákona v súčinnosti s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Rimavskej Sobote na základe správy o hodnotení, stanovísk účastníkov procesu posudzovania, záznamu z verejného prerokovania a odborného posudku.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky dôsledne analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od dotknutých subjektov. Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík z havárií a predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

Z posúdenia predmetnej správy o hodnotení, stanovísk, verejného prerokovania a vlastného zisťovania nevyplýva žiaden zásadný problémový okruh, ktorý by limitoval odporúčanie navrhovanej činnosti.

Z hľadiska umiestnenia navrhovanej činnosti neprináša táto významné negatívne vplyvy na životné prostredie. Predpokladané negatívne vplyvy majú prevažne lokálny charakter a väčšina z nich je vratná (s výnimkou výrubu stromov v lesnom poraste) a zmierniteľná vhodne navrhnutými environmentálnymi opatreniami.

Realizácia navrhovanej činnosti - výstavby a prevádzky nového vedenia 2x400 kV Rimavská Sobota - št. hranica SR/MR (k.ú. Abovce) prináša predovšetkým posilnenie možností cezhraničného prenosu elektrickej energie v jednom z úzkych profilov v európskej sieti prenosových sústav.

Z porovnania realizácie navrhovanej činnosti s nulovým variantom vyplýva prevaha pozitívnych vplyvov jej realizácie. Najdôležitejšími skutočnosťami pre toto rozhodnutie sú:

- zvýšenie prenosovej schopnosti v rámci európskej siete prenosových sústav v smere sever – juh,
- posilnenie prepojení prenosových sústav Slovenska a Maďarska na napäťovej úrovni 400 kV,
- zakomponované nové 2x400 kV vedenie v ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a dlhodobá územná rezervácia koridoru pre tento účel,
- trasovanie veľkej časti nového 2x400 kV vedenia v existujúcom koridore paralelne s 1x400 kV vedením V427,
- lokálne úpravy samostatného úseku trasy, ktoré boli navrhnuté z dôvodu minimalizácie potenciálnych negatívnych vplyvov na životné prostredie (čo najšetrnejšie križovanie toku Slanej, minimalizácia zásahov do nelesnej drevinnej vegetácie, lokalizácia mimo zastavaných území obcí, zosúladenie bodu prechodu štátnej hranice s maďarskou stranou),
- miesto pripojenia na maďarskú sieť prenosovej sústavy sa nachádza mimo chránených území siete NATURA 2000.

Dôležitou súčasťou celkového hodnotenia je aj vyhodnotenie došlých stanovísk. K správe o hodnotení príslušný orgán obdržal 20 stanovísk, z ktorých 2 oznamujú, že sa nevyjadria. Tzn. zostáva 18 stanovísk, z nich v 5 bol vyjadrený súhlas so správou o hodnotení resp. s realizáciou stavby, v 11 bolo uvedené, že ku správe o hodnotení resp. k navrhovanej činnosti nemajú pripomienky a v 2 síce toto jednoznačné vyjadrenie nemajú, ale ani nemajú záporné stanovisko, iba upresňujú svoje ďalšie požiadavky, a preto ich môžeme považovať za kladné. Z uvedeného vyplýva, že všetky stanoviská vyjadrili kladné hodnotenie.

Z hľadiska akceptovania – neakceptovania pripomienok ku správe o hodnotení, resp. k navrhovanej činnosti je možné konštatovať, že všetky boli akceptované a zapracované do odborného posudku resp. do záverečného stanoviska.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Pre sledovanie predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia je potrebné spracovať samostatný komplexný projekt monitoringu, ktorý by mal obsahovať návrh na monitorovanie abiotických a biotických zložiek životného prostredia. Predmetom záujmu monitoringu budú tie zložky životného prostredia, u ktorých realizácia navrhovanej činnosti a nulový variant spôsobuje zmenu kvantifikovateľných charakteristík.

Takto je nutné započat' na monitorovacích aktivitách v predstihu, ešte pred samotnou výstavbou (1. etapa), s cieľom definovať pôvodný stav dotknutého územia (monitorovacích plôch) a vychádzať z neho pri porovnávaní so stavom pri pôsobení vplyvov. Monitorovanie musí kontinuálne pokračovať vo fáze výstavby (2. etapa), kde by sa malo sústrediť na hodnotenie stavebných zásahov, vplyvov a opatrení súvisiacich so samotnou výstavbou projektu. V poslednej fáze - počas prevádzky projektu (3. etapa) by sa mali hodnotiť prevádzkové vplyvy a kvalita zapracovaných opatrení, s cieľom kvalitného následného environmentálneho managementu dotknutého územia.

Vzhľadom na celkový charakter prevádzky navrhovanej činnosti (líniová stavba), ekologickú významnosť dotknutého územia (krátky zásah do CHVÚ Cerová vrchovina - Porimavie, križované líniové i plošné prvky NDV, maloplošné významné biotopy), ako aj vzhľadom na skúsenosti z výstavby obdobných existujúcich stavieb možno konštatovať, že v súvislosti s výstavbou a prevádzkou nového vedenia 2x400 kV v úseku ES Rimavská Sobota -

št. hranica SR/MR je potrebné zostaviť a vykonávať špeciálny pravidelný dlhodobý monitoring vybraných zložiek životného prostredia, a to na základe nasledujúceho ideového návrhu:

- Na základe reálneho stavu lesnej a nelesnej vegetácie, identifikovaných vplyvov, ich predpokladanej miery pôsobenia a významnosti, ako aj navrhnutých zmierňujúcich opatrení monitorovať tieto zložky životného prostredia: biota – nelesná vegetácia, biota – invázne druhy rastlín a biota – ornitofauna.
- Monitorovacie aktivity musia byť zahájené minimálne jeden rok pred plánovaným začatím stavebných prác s cieľom zdokumentovania súčasného stavu monitorovacích lokalít ako porovnávacích báz.
- Počas obdobia výstavby bude monitorovanie sústredené hlavne na kontrolu dodržiavania environmentálnych opatrení navrhnutých pre fázu výstavby a ich správnu implementáciu (väčšina environmentálnych opatrení), príp. na zvládnutie nepredvídateľných novo sa objavených skutočností prostredníctvom operatívnych opatrení. Tento cieľ bude napĺňaný najmä prostredníctvom environmentálneho dozoru stavby.
- Po ukončení výstavby - v tretej fáze monitoringu (počas prevádzky) budú monitorovacie aktivity zamerané na:
  - vyhodnotenie skutočných vplyvov výstavby v porovnaní s predpokladanými
  - vyhodnotenie úspešnosti realizovaných environmentálnych opatrení
  - príp. doplnenie alebo návrhy nových opatrení
- Monitoring vo fáze prevádzky by mal prebiehať až do nastolenia novej, definitívnej alebo želanej kvality na monitorovacej lokalite, príp. u definitívne potvrdeného trendu vývoja.
- Priebeh a výsledky monitorovacích aktivít budú zaznamenávané v dokumentácii, ktorá bude pozostávať z:
  - Vykonávacieho projektu monitoringu
  - Environmentálnej modifikácie pozdĺžneho profilu vedenia pre DÚR
  - Čiastkových záverečných správ pre jednotlivé roky
  - Záverečnej správy.

Z hľadiska väzby na povolujujúci proces by mala byť funkčnosť monitoringu podmienkou vydania rozhodnutí v jednotlivých krokoch povoľovacieho procesu.

Ďalej je potrebné uviesť, že na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť vykonávať povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie najmä:

- systematicky sledovať a merať jej vplyvy
- kontrolovať plnenie všetkých podmienok určených v povolení a v súvislosti s vydaním povolenia navrhovanej činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť
- zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí podľa § 39, ods. 2 zákona povoľujúci orgán s prihliadnutím na toto záverečné stanovisko.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je v zmysle § 39, ods. 3 zákona navrhovateľ povinný, v prípade ak sa zistí, že skutočný vplyv navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona je horší, než sa predpokladalo v správe o hodnotení, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

Zainteresovaná verejnosť je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí najmä fyzická osoba podľa § 24a zákona, právnická osoba podľa § 24b alebo § 27 zákona, občianska

iniciatíva podľa § 25 zákona a občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26 zákona.

V priebehu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti nebola identifikovaná žiadna zainteresovaná verejnosť. Zainteresovaná verejnosť má podľa § 27a zákona právo aktívnej účasti pri príprave a povoľovaní navrhovanej činnosti, a to v celom priebehu procesu posudzovania vplyvov až do vydania rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti.

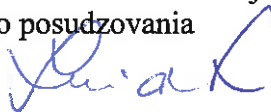
6.1

Platnosť tohto záverečného stanoviska je 7 rokov odo dňa vydania. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
odbor environmentálneho posudzovania
Ing. Milan Luciak

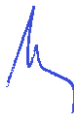

v súčinnosti s

Úrad verejného zdravotníctva SR, Bratislava

2. Potvrdenie správnosti údajov oprávneným zástupcom príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania
RNDr. Gabriel Nižňanský

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR**
nám. Ľudovíta Štúra 1
812 35 BRATISLAVA
77

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 02. 11. 2015